

Brassói Lapok

Ara 5 lej

Csüörnök
1931 * május 7

Főszerkesztő
Szele Béla dr.

102. szám
XXXVII évtőlva

Ara 5 lej

A nagy hurok

Három nagyhatalmu férfi tárgyal a bukaresti külügyminisztérium jólézárt szobáiban.

Nem tudja senki miről folyik a szó, csak sejtjük, hogy fontos problémák, mindnyájunkat közlelő kérdések kerültek a drága perzsaszőnyegekre. A kisantant reprezentánsai beszélgetnek ott az életéről és haláláról. Az én, a te és az ő életéről és haláláról. Nem tudjuk, hogy a békét alapozzák-e, vagy a háborút kovácsolják. Három ember titokzatos és ellenőrizhetetlen megbeszélései készítik a jövőt, a rejtelmes és ógzetes jövődőt-jét embermillióknak.

Igy volt 1914 előtt is. Az ugynevezett titkos diplomácia akkor is így, ellenőrzés nélkül szötte, fonta a gigási hurkot, a mellyel embertömegeket és országokat fojtogattak halálra. A nagy hurok megmaradt és a végét megint néhány ember tartja a kezében és a fegyveres háboru átalakult gazdasági álló harccá.

A nagy tömegek hiába feszítik szélebbre a hurkot, néhány ember játszi könnyedséggel ismét szűkebbre huzza és munkanélküliek ezrei és milliói vonaglanak tőle.

Itt kisantantkonferenciának hívják a nagy hurok urait, holnap Népszövetség és holnapután Leszerelési Konferencia a neve.

Meddig tart ez, meddig tarthat ez?

Hogyan bírhatja ezt még sokáig az a néhány hazardjátékos idegekkel és az a rengeteg sok ember éhezéssel?

Meddig él még az átkos és titkos diplomácia.

Kétféle idő

A Jorga-kormány találékonysága megoldotta a nehéz problémát. Ha már muszáj, bekapcsolódnak a középeurópai időszámításba, de csak részben. A vasúti óra úgy fog járni, mint Berlinben, vagy Bécsben az összes többi óráknak megmarad a balkáni tempója.

Szimbólikus jelentőségű ez a kétség-telenül invenciózus megoldás. Mély értelme van. Technikailag, a vasúti mozdonyok kerekével, ha már okvetlenül muszáj, esatlakozásunk van Középeurópával, de egyébként az élet minden más vonatkozásában itt maradunk. Csak testileg szállhatunk fel az európai vonatokra, a lelünk az nem utazhatik rég elfelejtett és csak vágyva-vágyott középeurópai tájak, messzi horizontok felé.

Jorga sem szállt fel kormánynyilatkozataiban arra az expresszre, amellyel elutazhatna a kisebbségi jogok megvalósítása felé, nem keresett esatlakozást arra a szerelvényre, amelynek a teljes Jogegyenlőség állomása volna a neve.

Kétféle időszámítás volt itt mindig. Egy néhány órával korábban kellett felkelni mindazoknak, akik születési okonál fogva súlyos hátrányban voltak. Másképpen járt a kisebbségi nyugdíjas órája eddig is és másképpen ébredt a kisebbségi iparos és kereskedő az új rend előtt is.

A kétféle idő a kétféle mérték szimbóluma.

Döntő fordulat a belpolitikában

Jorga és Duca választási egyezményt kötöttek

Hétfőn egész este és kedden délelőtt szinte megszakítások nélkül tartó tárgyalások után létrejött Jorga kormánya és a liberális párt között az az egyelőre még csak előzetes megegyezés, amely a politikai helyzetet egyszerre tisztázta és a kormány helyzetét megszilárdította. A bukaresti déli kiadásu lapok egyhangú értesülése szerint Argetoianu-nak sikerült érvényesítenie álláspontját, aminek döntő jelentősége lesz a választások kimenetelére. Az öreg liberálisok pártja választási egyezményt kötött a kormánnyal. A megegyezés külső körülményeiből arra lehet következtetni, hogy a két párt társulása állandóbb jellegű lesz. A liberálisok és a kormány közös listával indulnak a választási küzdelemben, ez pedig azt a következményt vonja maga után, hogy a liberális párt jóakarattal támogatni fogja a kormányt a választások nyomán kialakuló parlamentben. Az egyezményről, amely pontosan megszabja a mandátum-elosztást, illetve a jelölések sorrendjét, egyelőre még nincsenek bővebb jelentések.

Jorga kedden reggel érkezett meg Temesvárról Bukarestbe s így a befejező tárgyalásokon már maga is résztvevett. A választási egyezmény ratifikálása tehát a kormány részéről már nem lehet kétséges. A liberális párt végrehajtóbizottsága holnap délelőtt tartja meg a ratifikáló gyűlést. A meghívókat már szét is küldték az összes megyei tagozatokhoz.

Belpolitikai körökben kétségtelennek tartják, hogy a nagyjelentőségű fordulatot Argetoianu színpadossága hozta létre, akinek kezdettől fogva ez volt a legfontosabb célkitűzése. A király hazatérésével kapcsolatban háttérbe szorult liberális párt most kiújult erővel léphet újra a politikai frontra s jelentőségét teljes mértékben visszaszerezheti. Ezzel szemben a nemzeti parasztpárt, amely eddig nyomasztó tulsúlyban volt a belpolitikában, háttérbe szorult s minden valószínűség mellett van, hogy újra hosszú ideig fogja enni az ellenzéki eszék keserű kenyérét.

A kispártok kiegyensúlyozó jelentősége is megszűnik. Lupu-nak sikerült ugyan jelöltjeit a kormánylistára felvennie, nem lehetetlen azonban az, hogy a létrejött új egyezmény következtében az összes eddig benyújtott jelölőlistákat visszavonja Jorga, hiszen most már a liberálisoknak kell listavezetői pozíciókat biztosítani. Lupu most már csak úgy maradhat a kormány árnyékában, ha fenntartás nélkül behódol. A georgista liberálisok szerepe is megszűnt. A megkötött kartell kizárja őket a kormánylistákról, egymagukra pedig minimális lehetőségekkel indulnak. Általában a régi belpolitikai rendszer áll vissza: a két nagypárt, a Jorga-liberális tömörülés és a szélső elnevezésbe tolódott nemzeti-parasztpárt elkeseredett küzdelme.

A kisantant szordinós állásfoglalása a német-osztrák vámunióval szemben

Bukarest, május 5.

Kedden délelőtt hivatalosan befejeződött a kisantant államok bukaresti konferenciája, amelynek ezuttal a német-osztrák vámunió kérdése adott különösebb jelentőséget.

Marinkovics, Ghica és Benes külügyminiszterek hétfőn délután öt és hét óra között tartották meg az utolsó érdemleges tanácskozást, kedd délelőttre hagyva a tárgyalás eredményének összegezését és a megegyezések megszövegezését. A hétfőn délutáni ülés legkiemelkedőbb pontja annak az ellentétnek az eliminálása volt, amely az ipari Csehszlovákiai és a két agrár-tagállam, Románia és Jugoszlávia között természetesen fennáll.

Az ellentétes gazdasági érdekeket azonban sikeresen kiegyensúlyozta a találkozó politikai szempont s így történt, hogy

Benes minden nagyobb ellenállás nélkül elfogadta a másik két külügyminiszternek a preferenciális vámrendszerről kapcsolatban előterjesztett indítványát.

Ennek a kérdésnek az elintézése után tért rá a három külügyminiszter a német-osztrák vámunió kérdésére. A feladat az volt, hogy a három kisantant állam a Népszövetség májusi ülésén egyöntetű álláspontot foglaljon el a kérdéssel kapcsolatban. Miután a kérdésel szorosan összefüggő első problémát sikeresen megoldották Benes engedékenységé folytán, ennek a problémának az elintézése sem ütközött nagyobb akadályokba. A közös állásfoglalás a kor-

mányhoz közelálló lapok felhivatalosnak vehető jelentései szerint a következő három pontban alakult ki:

1. Politikai szempontból a kisantant államok szilárdan megmaradnak a békeszerződés alapján s éppen ezért tartózkodással viseltetnek az osztrák-német vámunió tervével szemben. Szükségesnek tartják azt, hogy mindkét érdekelt állam garanciákat nyújtson arra vonatkozólag, hogy a tervezett vámunió semmiféle formában nem ütközik bele a békeszerződésekben leszögezett alapelvekbe.

2. Jogi szempontból a kisantant államok ragaszkodni kívánnak ahhoz, hogy a tervezett vámunió ne léphesse át azokat a gazdasági határokat, amelyek

szükségességét igazolni látszanak.

3. Gazdasági szempontból a kisantant államok szükségesnek tartják annak a nyomatékos kihangsúlyozását, hogy a szerződő felek kijelentései szerint a német-osztrák vámegegyezmény csak mag, amely körül több állam csoportosulhat, szabatosabban a vámunióba a többi érdekelt államok is beléphetnek. A kisantant államok garanciát kívánnak arra, hogy ez a kijelentés későbbben is meg fogja állani a helyét s a vámközösségbe való belépés lehetősége nyitva marad a többi államok előtt is. Egyébként a kisantant államok javasolni fogják ugy Németországnak, mint Ausztriának, hogy fogadják el ebben a kérdésben Briand második tervezetét.

A központi választási iroda fontos rendelkezései

Bukarest, május 5.

A központi választási iroda vezetősége, Lupu bíró elnöklete alatt értekezletet tartott, amelyen a következőket határozta el:

1. Tekintve, hogy az új rendszerű személyazonossági bizonyítványokat még nem osztották ki mindenütt, a szavazók a régi rendszerű, de természetesen ujonnan kiállított választási igazolványokkal is szavazhatnak. Ilyen értelemben már ki is adták a rendelkezést a törvényszéki elnököknek.

2. Tekintve, hogy az ujonnan elkészült választói névjegyzékek nem mindenütt teljesek, a központi választási iroda elrendeli, hogy a választói jog érvényesítésénél ugy a régi, mint az új névjegyzékek alapul szolgálhatnak. Eszerint a törvényszéki elnökök kötelesek azoknak is kiadni a választói igazolványt, akik az új névjegyzékben nem szerepelnek, a régi ben azonban a nevük található.

3. A szavazó lapok előállítás költségét a törvény világos rendelkezésének megfelelően, a jelöltek tartoznak viselni.

Kolozsvári krónika

Mindenki honatya akar lenni. A négy Hatiegan-fiver érdekes elhelyezkedése a politikában. Három év után végre megtartják a főtárgyalást a csődbejutott Közgazdasági Bank igazgatóinak bünperében. Feketeszesz

Kolozsvár, május 5.
Az embereket talán még sohasem szédítette meg annyira a politikai hazárdjáték izgalma, mint most. Az utca színpadja szaladgálnak a titkos és kevésbé titkolódzó honatya-jelöltek. Mindenki képviselő akar lenni. A cipésziparosok szövetségétől a vendéglőskig, a tanítóktól a gyárosokig, nincs olyan érdekképviselő, amelynek vezetésében néhány ember mandátumra ne aspirálna. Senki sem törődik azzal, hogy mi lesz akkor a szegény hivatásos politikusokkal. Az egyik derék és többszörösen inzultus nyomdász-mester egyenesen külön pártot alapított magának. Talán ez a rengeteg személyi ambíció az oka annak, hogy olyan nehezen jönnek létre a választási kartellék, mert minden egyes párt kénytelen kielégíteni a hivatott és hivatlan jelöltek lármás követelődéseit. Kár volt a parlamentet olyan hamar feloszlítani, a választójogi törvény reformjának megszavazása előtt, amely a mandátumok számát 345-ről legalább 34.500-ra emelte volna fel. Így szükségtelemmé vált volna, hogy a mandátumokra aspirálók szemérmes szerénységükön elkövetett erőszakkal ordítsák világga bokros érdekeiket és mindenki mással legalább egyenrangú rátermettségüket. Ezt a súlyos mulasztást maga a kormány fogja megbánni, mert a rengeteg párt jelöltjeitől nem lesz képes mandátumhoz jutni.

Es, hogy a politikánál maradjunk, Kolozsváron most legtöbb szó a Hatiegan-család különös politikai konstellációjáról beszélnek. Hatiegan Emil dr., az egyetem jogi fakultásának tanára, tagja volt a Mironescu-kabinetnek. Sokan megörölgötték rá amiatt, mert állítólag nagyon is egyéni vállalkozás eredményeképpen jutott a bársonyszékbe, akárcsak dr. Tilea Viorel, volt elnökségi államtitkár, a ki ugyancsak Maniu és a többi aspiráns hozzájárulása nélkül ajánlotta fel a szolgálatait, — a Chemarea és a vojnik-szervezet ifjú táborára való hivatkozással, amely pedig nem is áll a háta mögött. Amikor még nem volt szó a parlament feloszlításáról, egyesek pártfegyelmi elé akarták állítani Hatiegan Emilt és Tileát. És most váratlanul Hatiegan Emil fivére, dr. Hatiegan Gyula orvosprofesszor, a kolozsvári egyetem ezévi rektora lépett be a Jorga-kabinetbe, amely ellen a nemzeti pártaspárt kereszteshadjáratot hirdet. Ezzel a lépéssel, amely nem is volt olyan nagy meglepetés, (Hatiegan Gyula dr., a városi közgyűlésen is sokszor hozta a kinos helyzetbe a maga frakcióját, olyan felszólalásokkal, amelyeket a román blokk viharosan megtapsolt), Hatiegan Gyula kibékítette a nemzeti pártot Hatiegan Emillel. Talán csak látszatra lehet a sors irónikus játékának tekinteni, hogy ugyanazokban a kerületekben, ahol a Jorga-kormány dr. Hatiegan Gyulát jelölte listavezetőnek, a nemzeti párt listájának élén dr. Hatiegan Emil áll. A két testvér tehát egymás ellen fog harcolni a választásokon.

Ilyen körülmények között nem utolsó pikanteria volt az a beszéd, amelyet dr. Hatiegan Gyula miniszter tartott szombaton éjjel, a fogadtatására összegyűlt egyetem ifjuság előtt. Többek között ezeket mondotta az új miniszter:

— Kíméletlenül el fogunk járni a tolvajok és panamisták ellen...

Ami alatt a hallgatóság egyrésze természetesen a letűnt rezsim urait értette. Tehát?... Nagy kérdőjel.

Az új miniszter fogadtatásának volt még egy érdekes mozzanata. A fátylas menet. A fátylakat ugyanis egyenruhás rendőrök szállították, akik maguk is hangosan tüntettek dr. Hatiegan Gyula mellett. Az, hogy a rendőrök spontán csinálták volna ezt a szimpátiatüntetést, nem valószínű. Nem is szabad nekik tüntetni. Hanem?

Egy másik nagy kérdőjel, amelyre nem is olyan nehéz a válasz. A kolozsvári rendőrség kvesztora, — Hatiegan Simon, az új miniszter öccse, akiről mindenki úgy tudta, hogy külföldi tanulmányuton van azzal a 140 ezer lejes szubvenciával, amit még a Mironescukormánytól kapott és aki váratlanul ismét elfoglalta állását, holott arról volt szó, hogy magasabb tisztségre, a sziguranca erdélyi vezérfelügyelőjévé nevezik ki. Sokan most azt kérdezik, hogy vajon, ha dr. Hatiegan Emil, a volt miniszter visszajön Kolozsvárra, Hatiegan Simon neki is fog rendőrségi fátylasmenetet rendezni?

A negyedik Hatiegan-fivéről, Hatiegan Jánosról, a fiatalokorak börtönének igazgatójáról hallgat a krónika. Hja, így van az, ha valaki — nem politizál.

Vannak azért más szenzációi is Kolozsvárnak. Május 25-ére kiűzték a csődbement Egyesült Gazdasági Bank és Jelzálogintézet rt. igazgatóinak bünperében a főtárgyalást. Emlékeztet, hogy ez a bankbukás, amely talán a gazdasági krízis első ilyen áldozata volt, milyen nagy port vert fel annak idején. A betétesek és a részvényesek mindenáron a pénzüket akarták megkapni, de voltak olyanok, akik egy kiadós csődtömeggondnoksgát áhitottak. Így lett a fizetésektelenségből — csőd és miután a szerencsétlen betevők ilyenformán minden reményüket elvesztették a pénzükhöz, bünvádi utra terelték a dolgot. A bank igazgatóit letartóztatták, majd hosszabb vizsgálati fogság után, a főtárgyalásig szabadlábra helyezték őket.

Ennek idestova három kerek esztendeje. Mi történt ezalatt?

Amikor a bank státusát összeállították, a

Dr. Ujfalussy Sándor élesdi ügyvéd és Istrateanu járásbíró harca,

ami azért tört ki, mert az ügyvéd hatezer lej kölcsönt adott Istrateanunak és azt visszakérte

Nagyvárad, május 5.
A nagyváradi törvényszéknek ugyan csak dolgot ad az élesdi dr. Ujfalussy Sándor ügyvéd és Istrateanu ugyanotani járásbíró harca. Az elmúlt héten rágalmazás címén elítélték Ujfalussy ügyvédet 3000 lej pénzbírságra. A rágalmazási pört Istrateanu járásbíró azért indította az ügyvéd ellen, mert az panaszt adott be ellene hivatali üldözése miatt. Panaszában előadta, hogy egy ízben 6000 lej kölcsönt adott a járásbírónak, hogy elősegítse neki a bírói vizsga letételét.

Később szükség volt a pénzre és visszakérte a 6000 lejt, e miatt harag tört ki Istrateanu és Ujfalussy között. Istrateanu haragját hivatalán keresztül is éreztette s emiatt az ügyvéd ismertette a tényállást, felettes hatóságánál feljelentette a járásbíró. Istrateanu rágalmazás miatt viszont feljelentést tett és az ügyvédet el is ítélték.

Tegnap aztán ugyancsak a nagyváradi törvényszék felmentette egy másik ügyben dr. Ujfalussyt,

amiben az a feltűnően érdekes, hogy ez

vesztés valami 30 millió volt, de a megmaradt aktívák is megérték még 35—38 milliót. A betéteseknek 25—25 százalékos kótvát garantált dr. Calutin Martian, volt kiskükküllői és kolozsvári prefektus, a csődtömeggondnok. A betétesek azonban nem kaptak egy banit sem, — szont, — a csődvágyon pedig elolvadt. Annyra elolvadt, hogy, amint hírlík, dr. Calutin most a bank egykori igazgatósági tagjait is perli, így például többek között Christache Simionescu, volt pénzügyi államtitkár, aki állítólag Teianu utódjául van kizemelve.

Rossz ez a csődtörvény... A vád alatt álló bankdirektorok ellen kiadott több, mint 100 oldalas vádirat, jogászai körök szerint, szokatlanul súlyosan bírálja el az igazgatók ténykedéseit, akik a közönség által rájuk bízott pénzből mintegy 50 milliót szerencsétlen valutauzletekkel elspekuláltak. Az igazgatókat el is fogják ítélni. Ugyanekkor azonban dr. Calutin Martian sem tett egyebet, mint elköltötte, — ha formailag jogosan is, — a rábízott 40 millió csődvágyont, — és ezért őt nem vonják felelősségre. Hol itt az igazság? Amit a direktoroknak nem szabad, az a csődtömeggondnoknak szabad? Mert az érdekelteknek teljesen mindegy, hogy rossz spekulációkkal, vagy pedig fölöslegesen és szándékosan forszírozott tömegperlésekkel és óriási honoráriumokkal verik el a pénzt. És ami a legkülönösebb a dologban: mi van a csődválasztmánnyal? Hol van és mit csinált? Miért váltak ki egyesek belőle? És a benmaradotak, mint a hitelezők megbízottai, hogyan sáfázkodtak a rájuk bízott érdekekkel?

Ennek mind ki kell derülnie a 25-iki főtárgyaláson.

a pör tulajdonképpen a felidézője volt annak a rágalmazási pörnek, amelyben az elmúlt héten elítélték a peches ügyvédet. A tényállás a következő:

Bonce Maria és Bulzán Tódor élesdi lakosok szerződést kötöttek dr. Ujfalussy íródjában, amely a járásbíróshoz került. A járásbírósnál Istrateanu bíró vizsgálatot indított dr. Ujfalussy ellen, akit azzal vádolt, hogy hamis a Bonce-Bulzán szerződés

és bár nem tartozott hozzá, vizsgálatot indított az ügyvéd ellen, (aki elkésredésében ekkor tárta fel a 6000 lej kölcsön miatt kitört harag ügyét.)

Az ügyvezés vádat is emelt dr. Ujfalussy ellen

és ebben a pörben tegnap hozott ítéletet a törvényszék, amely felmentéssel végződött.

Egy felmentő és egy marasztaló ítélettel a zsebében az élesdi ügyvéd most eltöprenghet azon a furcsaságon, hogy mi is volt tehát a büne: az, hogy pénzt adott kölcsön, vagy az, hogy visszakérte.

Mint elnök, vagy mint külügy-miniszter jön-e Genfbe a Népszövetség atyja?

Mi lesz Franciaországban május tizenharmadika után?

Genf, május 5.

Május 13-án választják meg Franciaország új elnökét és mánap este indul Párisból az a gyorsvonat, amelyen Genfbe kell jönnie a francia delegátusnak, a Népszövetség májusi tanácsülésszakára. —Politikai körökben fölmerült a kérdés, vajjon eljön-e Briand Genfbe, ha nem választják meg elnöknek és ki képviselje Franciaországot a Népszövetségben Briand elnökké való választása esetén.

A Népszövetség májusi gyöngyvirágcsokrával eldől tehát az is, vajjon tényleg pégetérnek azok a kedélyes szundikálások, amelyeket a világpolitika legégetőbb problémáinak tárgyalása alatt rendezett Briand, még legutóbb januárban is, a Páneurópa Bizottság ülésén? Bár Genfben nem foglalkoznak meteorológiai jóslatokkal, hisz a politikai helyzet pillanatonként változik, az

igenis érdekelheti az európai közvéleményt, hogyan fog alakulni Franciaország külpolitikája május 13. után?

Franciaország miniszterelnök-rekordere nék óriási képessége, hogy sasszemekkel ítéli meg a dolgokról, melyek a lényegesek és melyek a kevésbé fontosak. Így valószínűleg kisajátította magának a francia külügyminiszter már esztendő óta a „békepolitika” ügyét, tudva, hogy

a nemzetek boldog jövője, vagy boldogtalansága csakis a békés fejlődésükön múlik.

Kétségtelen, hogy az európai politika tengelyében szereplő német-osztrák vámunio ügyét, Briand nem bízhatja másra, a kérdéskomplexum meg olyan fontos és széles anyagot ölel fel, amelybe egyetlen más államférfi sem dolgozhatna be magát a versaillesi nemzetgyűlés és a genfi gyors indulása közti rövid órák alatt. (Hisz egyéb dolgok is nagy hullámokat csaphatnak májusban a Lac Léman partján: a leszerelési konferencia elnökének kérdése, Lengyelország kérdőre vonása a kisebbségellenes terror miatt, a gazdasági válság orvoslásának kutatása, a Nemzetközi Földhitelintézet végleges formáinak kibontakozása stb.)

Mindez a bizonytalanság összefüggése a francia alkotmánynak azzal az előírásával, hogy hivatalosan senki sem kandiálhatja magát az elnökségre. Feltételezve, hogy Briand nem lesz elnök és a Laval-kormány hatalmon marad, a külügyminiszter képviseli Genfben Franciaországot. Ha meg elnökké választják, úgy sem lehet semmi akadálya annak, hogy Briand képviselje hazáját a Népszövetségben, hisz a tényleges elnöki hatalmat a hét esztendő elnöki ciklus elmulásával, csak a választás után egy hónappal, június 14-én venné át. S mindaddig, amíg be nem vonul az Elyséebe, nemcsak belföldön, hanem külföldön is védheti országát ügyeit.

Ha a szegény vidéki vendégfogadás fia

Antineuralgic

DR. MANU MUSCEL

az agyvelői gyógyszer influenza, migrén, idegszabák stb. ellen. Csakis eredeti csomagolásban árusítják. Minden dobozban az orvos jelzésével ellátott 2 kapszula (osztályban) van.

Kapható: gyógyszerárakban és drogériákban.

Feketeszesz. Még mindig nincs vége. Sőt. A kolozsvári Blumenfeld és Simon Szeszkeskedelmi rt. cégről van szó, amelyet szeszüzelmek miatt nemrég 3 millió 800 ezer lejre és üzembészásra ítélték. A zárlatot csakhamar felfüggesztették. Azután olyan hírek kerültek forgalomba, hogy a cég nem is foglalkozott feketeszesszel. Szépitették, simították a dolgot. A tulajdonosok most a bírság eltörlésén buzgólkodnak és bizakodva tekintenek a jövőbe.

Majd elvállik. Ugy hírlík, hogy ezen a héten Zoppa pénzügyminisztériumi vezérfelügyelő Kolozsvárra jön és megvizsgálja ezt az ominózus ügyet.

Vajjon mit jelentsen a feketeszesszesek optimizmusa?

Bányai Ernő

csakugyan bevonul a Quai d'Orsayról az Elysée-be, kétségtelen, hogy utódját, az új külügyminiszter államfői méltóságából is ellátja utasításokkal és gazdag tapasztalatokkal.

Genfben, ahol úgy tekintik Aristid Briandot, mint a Népszövetség atyját, széles körökben sajnálják, ha ezek az ártatlan népszövetségi bóbiskolások örök re végetérnének, illetve egy nagyobb nyugalmat biztosító helyen folytatódna, a párisi Elyséebe.

S. I.

660 szereplővel előadják a passió-játékot a szegedi Templomtéren

Szeged, május 5.
Hétfőn délelőtt a kultuszminisztérium megbízásából Szegedre érkezett Kertész K. Róbert államtitkár Hevesi Sándor, a Nemzeti Színház igazgatója és Voinovich Géza, a magyar passió-játék szerzője kíséretében. A bizottság a fogadalmi Templomtér terepviszonyait tanulmányozta abból a célból, hogy vajjon mennyiben felel meg az a hatalmas méretű passió-játék előadására. Az eredmény kedvező volt s így Szeged városa június 20—24 között rendkívül érdekes színházi kísérletnek lehet szemtanúja.

Voinovich darabjának 660 szereplője van. Előadása több órát vesz igénybe és a különböző szükséges kulisszák az egész Templomteret megtöltik. Az előadást országos jelentőségű kulturális eseménynek szánják. Az előkészületek már is megkezdődtek. Lépcsőzetes emelvényt építenek a téren a sokezer főre tehető nézőközönség számára. A hatalmas színpad felépítésére is különleges gondot és munkát fordítanak. Az érdeklődőket különvonat fogja Szegedre szállítani.

Monstre-pör Zágrábban

Zágráb, május 5.
Hétfőn délelőtt újabb politikai monstre-pör tárgyalása kezdődött meg a zágrábi törvényszék előtt. A vádirat szerint a vádlottak — akik különben majdnem mind a régi Frankpárt tagjai voltak — meggyilkolták Slegel Toni publicistát, a Novosti főszerkesztőjét, megsebesítettek két rendőrt, bombamerényleteket követtek el és előkészítették Horvátország elszakadását Jugoszláviától. A vádlottak védelmét Masek dr., a horvát parasztpárt volt alelnöke és Trumbics dr. volt külügyminiszter látják el.

A vádirat felolvasása után a bíróság Hermann Antal kereskedősegédet hallgatta ki. Hermann a bíróság előtt visszavonta azt a vallomását, amelyet a zágrábi rendőrség kényszerrel kényszerített ki tőle. Azt beismerte, hogy járt Magyarországon, de csak azért, hogy ott munkát keressen. Megeafolta a vádiratnak azt az állítását, hogy Magyarországon kioktaták volna a revolver kezelésére és a bombákkal való bánásmódra. Revolverrel és pokolgéppel még ma sem tud bálni. Arra sem kapott utasítást senkitől, hogy bombánagyokat helyezzen el a zágrábi vasútvonal mellett. Az elnök Hermann elvettette azt a dobozt, amely állítólag bombánagyokat tartalmazott, de a vádlott határozottan kijelentette, hogy a tárgyat sohasem látta.

Hermann kihallgatása után az elnök tárgyalást berekesztette.

Tilea bejelentette a nemzeti-parasztpártból való kilépését

Vajda kapacitálására egyelőre függőben tartja elhatározását

Kolozsvár, május 5.

Több ízben megemlékeztünk már arról a konfliktusról, amely Tilea volt miniszterelnökségi államtitkár Chema-rea ifjúsági nemzeti-parasztpárti szervezet vezére és a párt között keletkezett. Most a szenáció erejével hat, és messzemenő kombinációkra ad alkalmat az a tény, hogy

Tilea bejelentette a nemzeti parasztpártból való kilépését.

Amikor Vajda, volt belügyminiszter tudomást szerzett Tilea leveléről, amelyet a párt elnökségéhez kilépése ügyében intézett, felhívta Tileat telefonon és egy órán keresztül kapacitálta, hogy ki-

lépését tartsa függőben, amíg Maniu Kolozsvárra érkezik. Csütörtökön ül össze ugyanis Kolozsvárt a nemzeti-parasztpárt végrehajtó-bizottsága, amelyen a választási ügyeken kívül a Tilea-kérdést is plénum elé viszik. Tilea végül is engedett és a pártból való kilépését függőben tartja.

Amint beavatott helyről értesülünk, Tilea kilépési bejelentésének a már ismert ellentétéken kívül az az oka, hogy ígéretet kapott a párt elnökségétől, hogy Nagyszebenben ő lesz a listavezető és csak utólag értesítették arról, hogy a párt Vlad Aurélt tette meg listavezetőnek.

Félévi fogházra ítélték a magyar fasisztapárt vezérét

Budapest, május 5.

Ma, kedden délelőtt fél 11 órakor kezdte meg a budapesti törvényszék Schadt-tanácsa a Ranzenberger-Prónay ügy új tárgyalását, amelyen az ítéletet hirdették ki. A tárgyalást természetesen óriási érdeklődés előzte meg, a törvényszék elnöke azonban úgy intézkedett, hogy a tárgyalóterembe csak jogászokat és hírlapírókat engedjenek be.

A törvényszék folyosói zsúfolásig megtöltöttek rendőri karhatalommal kellett visszaszorítani.

A Markó-utcai gyűjtőfogházból felvezetett Prónay Pál báró jelenlétében a bíróság a következő ítéletet hirdette ki:

Kétrendbeli rágalmazás miatt Prónayt 6 hónapi szabadságvesztésre, 2835 büntető költség és 8000 pengő ügyvédi költség megtérítésére és 6000 pengő pénzbírságra ítélte. Egyben kötelezte arra is, hogy az ítéletet saját költségén a sajtóban is közzölje.

A magyar fajvédő vezér tekintélye a

pör tárgyalása és különösen az ítélet kihirdetése következtében erősen megcsorbul. Kiderült róla, hogy a nyugatmagyarországi felkelés idején erősen ingadozó magatartást tanúsított, hol fanatikus hivatkozott a királyi hatalomra, hol pedig Habsburgellenes magatartást tanúsított. Minden cselekedetét az egyéni hiúság vezérelte s hiányzott belőle az a képesség, hogy az ország magasabb érdekeihez alkalmazkodjék. Többek között rendjelet is alapított, amelyet saját képmásával látott el s hűvének elrendelte, hogy ezt a kitiűntetést a Lipót-rend szalagján viselje.

A feltűnést keltő ítélet ellen egyébiránt úgy Ranzenberger, mint Prónay felebebeztetést jelentett be.

A bíróság a felebebeztések bejelentése után úgy döntött, hogy Prónayt szabadlábra helyezi, miután szökésétől nem kell tartani.

Prónayt, amikor a fogházat elhagyta, hívei megjelenezték.

Lemondott a spanyol köztársaság belügyminisztere

Alfonz a csehszlovákiai Lubló városkában telepszik meg — Trockij viszont Spanyolországba költözik

Madrid, május 5.

A fiatal spanyol köztársaság belső zavarái nem akarnak elsimulni. Maura, az új belügyminiszter tegnap a késő esti órákban

bejelentette lemondását, amely a katalán kérdés miatt következett be.

Maura belügyminiszter és Zamora miniszterelnök között a katalán kérdésben ugyanis súlyos nézeteltérések támadtak, amelynek lényege abban állott, hogy míg Maura belügyminiszter a katalánokkal szemben az erős kéz politikáját akarta követni, addig Zamora miniszterelnök az engedékenységre álláspontjára helyezkedett.

Alfonz spanyol király, aki most már nagy távolságban van hazája eseményeitől, — még messzibbre költözik. Beavatott hírek szerint a királyi család elhagyja Franciaországot és

Jelölések, választási irúkkök és pakium-tárgyalások

A SZATMÁRI JELÖLŐ-LISTÁK.

A kormánypárt benyújtott jelölő-listájának vezető neve ugyanis alaposan leűtötte a szatmáriakat, sőt mondhatjuk úgy, hogy kinos meglepetést keltett. A kormánypárt listavezetője ugyanis a lufista Florea Juon tanítóképző tanár, aki annyira népszerűtlen Szatmáron, hogy a mult választások alkalmával meg is verték a falusiak.

A liberálisok mindkét frakciója is benyújtotta már a jelölést. Az öregek listavezetője Dragos Teofil nagybányai ügyvéd, a georgistáké Protopopescu Nunuca volt szatmármezei képviselő.

A nemzeti-parasztpárt még késlekedik. Állítólag azért, mert tárgyalásokban van a szocdemekkel.

DEVÁN.

Az averescanusok kamarai listavezetője Groza Péter volt miniszter, a szenátori

a csehszlovákiai Lubló városkában telepszik meg,

ahol Alfonznak egy unokahuga, Zamojszki grófnő lakik. A lubló kastélyt már teljesen elölkészítették a királyi család fogadtatására és a grófnő tegnap el is utazott Franciaországba Alfonzhoz, hogy vele az átköltözést megbeszélje.

Feltűnést kelt a spanyol eseményekkel kapcsolatban az a hír, hogy Trockij kérelmére a spanyol köztársasági kormány megengedte, hogy az önkéntes szállításban élő orosz népbiztos Spanyolország területén telepedjék le. Az új spanyol külügyminiszter hangsúlyozza erre vonatkozó nyilatkozatában, hogy az emigráns Trockij letelepedésének engedélyezésével Spanyolország a szovjettal fennálló jóviszonya semmit nem szenved.

listán viszont Campean Simon ügyvéd, volt prefektus áll első helyen. A nemzeti-parasztpárt Vlad Aurél (kamara) és Pop Iustin (szenátor) neveivel indul. A georgisták kamarai listavezetője Banu volt miniszter, a szenátusi Haragos Ádám dr.

Brassó, május 5.

Ma délelőtt a brassói törvényszékre a szociáldemokraták is benyújtották jelölő listájukat. A szociáldemokraták jelölő listája a következő: Dr. Jancu Iancu, Ciurean Joan vasmunkás és Biró Zoltán.

A SZOCIALDEMOKRATÁK IS MAGUKRA MARADTAK.

A szociáldemokrata párt központi szervezte kedd délelőttre hívta össze jelölő nagygyűlést.

A vita hosszú volt és heves, végeredményben azonban az a nézet alakult ki, hogy a szociáldemokrata párt egyedül maradt a jelenlegi helyzetében, nem is volna taktikus idegen pártok támogatására számítani.

Gyorsított tempóban halad kémkedési pör tárgyalása

Néha egy-egy derűsebb epizód is tarkítja a komor hangulatot

Bukarest, május 5.

Varzaru őrnagy kihallgatása után a hadbíróság gyorsított iramban végez a vádlottak kihallgatásával. A tárgyalás során Negru mérnököt szembesítették Salamon Pállal, a fővádlottal.

A bíróság tudomása szerint Negru hónapokon keresztül dolgozott a kémsszervezetnek, amikor egyszer összeveszett a barátjával. A bosszualló asszony Negrut fel akarta jelenteni a szűgancán. Erről az incidensről értesült a bécsi központ is, ahonnan Salamon címére chiffratávírat érkezett azzal az utasítással, hogy Salamon kövessen el mindent Negru tisztázása érdekében.

— Ismeri Negru mérnököt? — kérdezte az elnök Salomontól.

— Nem. Nem ismerem, — felelte közömbösen Salamon.

— Akkor mégis miért járt el az érdekében?

— Nem tudtam, hogy ő is tagja a kémsszervezetnek, — felelte Salamon. — Én megkaptam a felsőbb parancsot az ő

ügyének elintézésére, a parancsot teljesítettem. Nekem azonban nem dolgozott.

Salamon mérnök ezuttal is következetes maradt önmagához: maga mindent vállalt, de társairól, illetőleg a többi vádlottakról semmit sem akar tudni.

Az elnök intézkedésére Negru mérnök után feltűnő szépségű fiatal hölgy áll a bírói emelvény elé: Feinboim Sára. Tőle is elsősorban azt kérdezik, hogy ki-ket ismer a kémsszervezet tagjai közül.

Feinboim Sára: A beszarábiai szervezet főnökét például a Sosszén ismertem meg.

Ügyész: Persze tavasz volt és szerelem! A szép asszony elpirul és elfordítja a fejét. Az elnök kérdéseket tesz fel arra vonatkozólag is, hogy honnan ismeri Varzaru őrnagyot és hogy milyen viszonyban volt vele.

— Varzaru őrnagy nagyon szép férfi! — mondotta szinte lelkendezve a szép vádlott a bíróság tagjainak általános derűsége közben.

Borzalmas dráma Szegeden

Barátja gyermekén bosszulta meg magát a megunt szerető

Lévai Rozália halálra verte a hároméves Pap Jancsikát

Szeged, május 5.

A megunt szerető bosszúállásának zörnyű példája adódott elő tegnap Szegeden. A város egyik nagy cégének tisztviselője, Pap István, hosszabb időn át szerelmi viszonyt folytatott egy Lévai Rozália nevű nővel, akit

nemrégiben azonban megunt és tegnap ki is utasított lakásáról.

Lévai Rozália nehezen bír és kellő szitkok hátrahagyásával, de mégis csak távozott a felszólításra és Pap István lakásához tartozó udvaron keresztül elhagyta a házát. Az udvaron azonban hirtelen meglátta volt barátjának hároméves kisfiát, Jancsikát, aki ott éppen játszódott. Lévai Rozália agyában erre borzalmas bosszú terve fogalmazott meg. Látszólag a legnagyobb kedvességgel a gyermekhez közeledett, majd megfogta annak kezét és az udvar egyik hátsó, elhagyva-

tott részébe vezette. Itt az elhagyott szeretőből aztán egyszerre kitört minden elfojtott düh:

rávetette magát a gyermekre és ültetni kezdte.

A gyermek kiáltásait nem hallották meg és Lévai Rozália ott ütötte a gyermeket, ahol érte.

Már csak akkor hagyta abba, amikor a gyermek összeesett a keze alatt és akkor kiosont az udvarról.

Az apa, akinek gyermek távolléte feltűnt, néhány óra múlva akadt csak rá a vérében eszméletlenül fekvő kisfiúra és azonnal a szegedi gyermekgyógyászati klinikára vitette. Itt azonban a borzalmasan összevert gyermek már nem lehetett segíteni: — anélkül, hogy visszanyerte volna eszméletét,

rövid idő múlva meghalt. A bestiális Lévai Rozáliát letartóztatták.

Már érvénybe léptek a budapesti vásárigazolványok kedvezményei

Május 4-től kezdve 33%-50%-kal olcsóbb az utazás, 2/3-dal olcsóbb a vízum és Budapest valamennyi fürdője, szállodája, színháza, mulatóhelye nagy kedvezményeket nyújt a vásárigazolvánnyal érkezőknek.

Szép most a budapesti városliget. Mintha a tavaszi vásár hozná a régvárt tavaszt, virágba szöktek a fák, vidám mozgás, lendület, csupa elevenesség minden és, ami manapság talán a legfontosabb, munkától, építőmunkától hangos az a nagyszerű csodás park, amely az Iparcsarnokot övezi és amely már évtizedek óta felvonulási terepe a közgazdasági életnek, tevékenységnek, a nagy- és kisiparnak. Még vasárnap is megfeszített erővel dolgoznak serény munkáskezek a vásár pavillonjainak százaiban. Sok pavillon már csillogva a májusi napfényben, tündöklöve, hívja fel a vásár sétányain ezrével kíváncsiskodó pesti nép figyelmét és érdeklődését. A vásár szembevetődik más, mint amilyen például tavaly volt. Monumentálisabb, modern építészeti stílusban tartottak a nagy kiállítási csarnokai, valósággal az égbe szöknek a kisebb terjedelmű pavillonok formás felhőkarcolói. Gyönyörű a vásár tálata, a sok száz torony és kupola, a tömérdek zászlóárból, az egészen újszerű reklámok tömekege, ami mind egységes harmóniába olvad össze, mert az egész vonalon vaskövetkezetességgel érvényesült a tervező műépítész koncepciója. Bizonyos, hogy a Budapesti Nemzetközi Vásár példaadó lesz egész Európának, meglepően új stílusával, eredeti elgondolásával, egységes képével.

Bámulatosan nagyarányú lesz a vásár. Tizenhat nagy, egyenként több ezer négyzetméter területű kiállítási csarnok és 220 kisebb pavillon alkotja a vásárvárost, amelyek megtekintése már most is feledhetetlen élmény, holott igazi tartalmát, sok ezer ipari cikkét, még csak ezután fogják a kiállítógyárak és iparvállalatok a vásár területére szállítani és elrendezni. Természetes, hogy a nagy erővel készülődő tavaszi vásárt a legjobb hír előzi meg a külföldön is. Európában kezdődnek a vásárra. Megkezdődött a nagy idegenforgalom, miután már május hó 4-én érvénybe léptek a vásárigazolvánnyal járó összes kedvezmények. Ezeknek a legfon-

tosabbika az utazási kedvezmény. A közönség, a vásár látogatói, hétfőtől kezdve 21 külföldi államban, 25-50 százalékgig terjedő jegykedvezményrel utaznak Budapestre. A vásárigazolványok tulajdonosai már vízum nélkül léphetik át a magyar határt és a vízumot a rendes vízumdíj egyharmadáért május hó 8-ig a fővámpalotában, május hó 9-től 18-ig a vásár területén működő vízumkirendeltségnél válthatják meg.

Valamennyi vásárigazolványi kedvezmény életbe lépett már, tehát azok a 30-50 százalékos jegykedvezmények is, amelyeket a magyar főváros legtöbb színháza, mulatóhelye, látványossága és a híres budapesti gyógyfürdők nyújtanak.

Budapest örömmel, felkészülve várja vendégeit, a vásár látogatóit. Minden megtörtént, hogy Budapest szállodái, éttermei és összes idegenforgalmi intézménye elősegítsék a vásár idegenforgalmát és megszeressék Budapestet. Szolid, polgári árak kedveskednek az étlapokon, Budapest mindent el fog követni, hogy, mint olcsó megélhetési város mutakozzék be.

A vásárigazolványok már érvényesek, magát a vásárt azonban május hó 9-én nyitják meg, május hó 18-ig tart. A vásár bezárásáig fennáll az utazási kedvezmény Budapestre. A vásárról hazautazók utazási kedvezményei a belföldön május hó 25-án, a külföldiek részére május hó 25-én járnak le. A vásárigazolványok beszerzésétől a vásár összes tb. képviselőitől. Ezek között szerepelnek a Menetjegyírók, Kereskedelmi és Iparkamarák, sok helyen a Kereskedelmi Egyesületek és a Csarnokok, az Ipartestületek, számos községben a jegyzői hivatal, vagy pedig a város vagy község valamelyik legelőkelőbb kereskedő-cége. A vásárigazolvány ára: Magyarországon 3,20 pengő, Európa egyes államaiban pedig 4.— pengőnek megfelelő külföldi valuta.

Károlyi Mihály után Kun Béla, Kerenszky után Lenin, — Zamora után kicsoda? Irta: Winston Churchill

(Utánnomlás tilos.)

A spanyol monarchia bukása súlyos, történelmi esemény. Spanyolország néhányszor már megpróbálkozott a monarchia megdöntésével, mindannyiszor azonban csúfos eredménnyel. És noha ezuttal sikerült, — mégis van okunk a nyugtalanságra.

Ebben a forradalomban az volt a feltűnő, hogy nemcsak a szociálisták, radikálisok és bizonyos felforgató elemek vettek benne részt, hanem a konzervatív tényezők egyrésze is. A hadsereg és a tengerészet idősebb tisztjei, akik régtől fogva olyan nagy szerepet játszottak Spanyolország irányításában, a nagy ipari vállalatok urai, sőt maga az Egyház is — széttartott volt ebben a nagy fordulatban.

A kampány nem csupán Alfonz személye, hanem a monarchista rendszer ellen irányult. Primo de Rivera diktatúráját végső fokon a királynak és a királyságnak akarták megbosszulni. Őt tették felelőssé, tőle kérték számon Primo de Rivera öt éves gazdálkodását.

Ilyen erős nyomásnak nem állhatott ellent akármilyen magas hatalom sem. Annál kevésbé, minthogy Primo de Rivera meghalt és Alfonz magára maradt. Az egyetlen szolgálat, amelyet népének tehetett, — hogy vérontás nélkül elhagyta az országot.

Külföldi belső viszonyait vizsgálni — nehéz feladat. Az a tény azonban, hogy Spanyolország évszázadok óta minden más állam közül a legszorosabb kapcsolatban van összefonódva a katolicizmussal, amelynek intézményeiben rengeteg nemzeti energiája és pénze fekszik, — azt bizonyítja, hogy a forradalom — Spanyolországon, mint államon keresztül, — az Egyházra, a Katolicizmusra, a Pápára mért döntő csapást. És Alfonz nem volt az a király, mint VIII. Henrik, aki monostorok látogatásával, papokban való zarándoklásával biztosítani tudta a maga számára a pápáság kegyeit és hierarchikus despotizmusát, — a pápái Alfonz végeredményében mostohagyermek volt a pápáságnak is.

Pedig senki nem állíthatja egyelőre, hogy Alfonz után most majd egy jobb kormányzás korszaka virrad Spanyolországra. Primo de Rivera kormánya legjobb, legtestetesebb kormánya volt eddig Spanyolországnak. De a modern „demokrácia” nem törekszik jó kormányra és nincs is része benne. Valaha például az Egyesült Államok megalapítói joggal mondhatták, hogy az ő forradalmuk előbbre vitte az emberiséget és nagy lépés volt a történelemben. Manapság azonban a hasonló változások után még éppúgy megmaradnak az összes lényegbeli problémák, mint a „forradalmak” előtt. A munkás- és iparosnépnek „polgárrá” való avanzsálása elégedetlenségeik okait még korántsem szünteti meg. A pillanatnyi mámor elmúlik — és megmarad tovább a munkaidő, az olcsóbb kenyér, a munkanélküliség, az elnyomás és kizsákmányolás problémája.

És azt tapasztaltam, hogy egy jó monarchia gyakorlata sokkal nagyobb szabadságot és jólétet tud biztosítani, mint egy rossz köztársaság. Példa erre Anglia, a hol az uralkodó nagyobb demokráciát tudott adni a népnek, mint sok más állam, amelyben politikuskok, magnások kezébe van letéve a legfőbb hatalom. Mutatja ezt Portugália utolsó huszonötéves története. Portugália, mint királyság, a legszámottevőbb, leghatalmasabb tengeri birodalmak egyike volt. Amikor azután 1909-ben meghúzták ott a királyságot és az ország köztársasággá „emancipálódott”, — az össze-visszaságok korszaka lett, amelyben semmi nem szilárd, mert nincs horgony, amelynél az állam hajója megroghatná magát. Mindenféle stréberek labdáznak vele.

Ettől kell tartanunk Spanyolországnak is.

Sokszor megtörtént, hogy a forradalom felfalta a forradalmárokat. A Mátyások és a Habsburg-alkalmazottak lettek. Semmi kétség aziránt, hogy Moszkvának döntő befolyása volt a mostani spanyol eseményekre, amelyeket a közeli hónapokban az orosz szovjet még a végső

Ileana

Ileana hercegnő jegyet váltott egy Habsburg-főherceggel

Az eljegyzés vasárnap délből volt Freiburgban

Károly király és a kormány táviratilag adták beleegyezésüket

Budapest, május 4. Ideérkezett megbízható hírek szerint Freiburg németországi városka Hohenzollern-kastélyában vasárnap délből Ileana román hercegnő, aki ott vendégként tartózkodik, jegyet váltott Habsburg Antal főherceggel, a Habsburg-család tagjával, aki az utóbbi években Barcelonában élt, mint Alfonz exkirály közeli

pattanásig igyekeznek majd fokozni. A kommunista egzercirozó-könyvnek főelírása, hogy mindenféle radikális, demokrata mozgalmat, amely a jelenlegi konzervatívabb rendszer megbuktatására irányul, támogatni kell — és ha győznek, akkor sikerül Holnapján az új győzöket egy mesterrugással szintén félre kell állítani az utból, hogy helyüket Kommunista Diktatura foglalhassa el. Példa rá a magyar Károlyi Mihály favorizálása, akit aztán alkalmas időpontban Kun Béla gáncolt le és Kerenszkij, akibe Lenin robotolt bele a leolmozott vonattal. Várjuk meg a végét.

rokona. Ileana hercegnő véglegénye aviatikával foglalkozik.

Károly király és a bukaresti kormány a hercegnő házasságába táviratilag egyezett bele. Az esküvőt az eddigi tervek szerint júniusban tartják meg Romániában.

Ileana hercegnő és a Habsburg-főherceg szerelmi házasságot kötnek.

(Minden jog fenntartva.)

(70-ik közlemény)

Ugyanis erről volt szó. Hogy Szijj Juli másnap befogat és átmegy a tulpart-ra. Tiszaberezencére, a testvéréhez.

Ezt csak helyeselni lehet, nemes elhatározás. Mindenki gondolja ugyanis, milyen kínos és megalázó neki, mégis megteszi, befogat és átmegy.

Mindenki gondolja, de senki sem tudja olyan elevenen és keserűen, mint ő saját maga. Tíz év óta rága és marja a szándék, tiz esztendőn át vívott nehézségek küzdelmeket önmagával, míg visszavonhatatlanul elérkezett eddig az elhatározásig. Hiszen egész paraszti gögje lázadozott a testvéri látogatás ellen. A gyűlölet, amit a vagyon elosztásának idején szívott magába, 25 éven át sem enyhült meg. Csak konok daccá kövesedett. Ellenszenvvel s rosszindulattal gondolt a nénjére. S még ő menjen?

— Jusse megyek! — felelte tiz éven keresztül önmagának — Jussel...

Hiszen még akkor sem fogadná jószívvel, ha a nénje törne meg, ha az fordulna megényhült szívvel és esdeklő szóval öhozzája.

De most mégis megteszi s ha nem lesz zajlás a Tiszán, befogat és átmegy.

A belső ellentét lassanként megtörtött. A gögöt felmorzsolta a sóvárság, a dac ravasz és gonosz tervekkel alakult át. A kínzó tudatért, hogy öneki kell koptatni, békülni, megalázkodni, azaz vigasztalódott, hogy végeredményben ő fog fizetni is. Visszafizetni.

Durva, torz és hamis emlékezőkkel gondolt vissza arra, hogy a nénje, aki tizenöt évvel volt öregebb nála, hogyan semmizte ki, forgatta ki mindenből. A sógora pedig, Zsiros György, lepiszkolta, lecafrálta. Éveken át nyílt volt a gyűlölködés közöttük, mindenki fülehallatára küldözgették az utszéli üzeneteket egymásnak, halálra ingerlődtek kölcsönös pletykáikon.

S most mégis ő forduljon hozzája! Ára lesz ennek.

Mint élete minden jelentősebb eseménye előtt, úgy most is Zsuzsához fordult az utolsó megbeszélésre.

— Átmegyek... vér szerint való testvér... a haragot nem szükséges sirba vinni...

A bábaszüle hidegen hallgatta a majomarcu Szijj Juli érzelmességeit a testvéri szeretet fellángolásáról. Józana és rideg koponya volt, ismerte az embereit, azonnal tisztában volt mindennel.

— Szegényt, van huszonöt éve, nem láttam... akár magamhoz vennem...

— Menny... a maji világban...

Ez a kifejezés, ez a mai világ úgy hat, mintha a sötét szobában hirtelen felcsavarják a villanyt. Mindenki egyszerre döbben rá a valóságra. Mert a helyes szó, ez a találó magyarázat, ez a maji világ, ez a rettenetes, felfordult mai világ.

— Egy mázsa búzát attam el s mégis rá kellett fizetnem erre a cipőre! — mondja Forintosné.

A beszélgetés bő forrással, friss lendülettel indult meg. A tárgy végtelen és kimeríthetetlen. Nincs ára a természetnek, az iparikkéért pedig hét bört nyuznak le a szegény emberről.

Véres verejtéket kell izzadnia annak, aki a mai világban boldogulni akar és tartani igyekszik a versenyt. A falusi versenyt. A földért. A módért. A rangért. Az adóval szemben, mely óriási. Kímélet nélkül licitál a kincstár, a pártát is kihúzzák az adós feje alól. A bankok is gyilkolják a gazdákat a kamattal. Aki nem harcol kézzel-lábbal, husz körömmel az életért, az hamarosan nem érez földet a talpa alatt.

— Hónap befogatok és átmegyek...

A bába pontosan tudja, mit jelent ez. A többieknek is matat valami a lelkiük fenekén. De mégsem akarják nyíltan gondolni. Végre is, testvére. Vére szerint.

Igaza van Julinak, ha átmegy. A mai világban. Amikor tizennyolc-nak kiharítanak földet, száznylevannak pedig csuszik a telek a lába alól. Amikor nyakukon marad az egész termés, a készlet fogyasztják, bizonytalan mindenkiné a sorsa.

Miért is ne menne?

A mai világban. Amikor törvénné lett az arzen. Tudják egymásról. Megfelelhetetlen és kideríthetetlen törvénné. Miért ne menne? Más faluból meg idejönnek. A Zsuzsához. És viszik.

— Aszondom neki, testvér, megöreggettünk, a hatvanat taposod, a sógor a hetvenet, ami vót, vót, elmúlt...

— Én is három mázsa gabonát attam el s alig vettem valamit, már nyoma se vót a piznek...

— A gyereknek nem bírok egy új csizmát...

— Az én uram meg aszongya, az ő

FEJFÁJÁSOK

idegzsába, influenza, rheumás fájdal-mak csakis a

Dr. MANU MUSCEL-féle
ANTINEURALGIC

által gyógyíthatók. Eredeti dobozban, mely két kapszulát (ostyában) tartalmaz, fenti eredeti jelzéssel. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

fődjé terem, az ő házában lakom, hát vigyázzak, mert...

— Aszonta?

— Nem restelli. Ől a szerencsétlen egész nap, nem tud moccanni sem, de új asszonnyal fenyegetődik...

— Az anyósod beszélhet a fejbe...

— En befogatok és holnap átmegyek.

— Mert a tálat véletlenül máshova raktam...

— Forintos-fajta...

— Nem hogy örüne, hogy van, aki dőgozik rá... Vakságában elmegy az esze...

— Hallottad, Zsuzsa? A Szende Mari száznylevann koronát fizetett a fija miatt.

— Száznylevannat?... Kinek?

— Villanyoskalaóz vót Pesten s hibádozt nála a piz... Ha az anyja ki nem fizeti, lefogják... Most itthon van...

— Asse kizárt, van már új asszony... most tróbájja, mit szónék hozzá?

— Te Zsuzsa, keressil egy pohár szilvóriumot?... Ismét rág a gyomrom...

— Mari lelkem, ugorj csak s aggy

Rozi néniinek egy kis pálinkát...

— Lehet, hogy az anyósom... attul kitelik. Ugy szeret, hogy egy kanál vízbe megfojtana...

A beszélgetés szokatlanul élénk a konyhában. Kusza mondatok röppennek össze-vissza.

Egy-egy szóval magyaráznak, egy-egy szóból értenek, egy-egy szóval biztatnak.

A bába figyel és agya-füle úgy dolgozik, mint a finoman kidolgozott rosta. A felesleges szó-szemek kihullanak a likacsokon, a szükségesek fent akadnak. Vannak hosszú körmondatok, melyek egyik fülén be, a másikon ki. S akadnak elharapott szavacskákat, megfog, átgondol, sulya szerint megbecsül. Egyetlen felkiáltásból hátra és előre következtet, fontolja az előzményeket és latolgatja a következményeket.

Oldalról, rövid pillantásokkal vizsgálja Forintosné.

A jóságos Rozi nem jó hozzá, mert amilyen ostoba asszony, azt mondja neki, világtalan a szegény ember, túrnöd kell, lelkem, mellette. Ámbár lehet, hogy azt mondaná, egy fene az, lelkem, akár van szeme, akár nincs... De pontosan nem lehet tudni.

SZEKELY & RÉTI

ERDÉLYRÉSZI

BUTORGYÁR

R. I.

MAROSVÁSÁRHELY

NAGYSZEBEN, BRASSÓI
FIÓKJAI

LESZÁLLÍTOTT GYÁRI ÁRON AJÁNLJÁK
A MODERN BUTORGYÁRTÁS REMEKEIT
KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEKKEL IS!

ASTRA (APOLLÓ) MOZGÓ
BRASSO

Ma, KEDDEN, nagy vigjáték premier:

Ami minden asszonyban megvan

(JEDE FRAU HAT ETWAS) Németül beszélő, éneklő, hangos film fut.

A főszerepben: Kurt Vespermann, Trude Berliner, Ida Perry.

JÖN:

A szezon kimagasló eseménye

JÖN:

Pompadour Márkiné

királyi szerető gáláns kalandjai

Amíg a három külügyminiszter a kékteremben tárgyal...

Anagy semmi, amiért 17 ezer lejt is fizetnek

Öregurak, akik egy-egy csatahajó helyettesítenek

Bukarest, május 5.

A külügyminisztérium főépülete előtt ott áll az előkelő hivatal öreg szolgálója, aki nyolc nyelven beszél, harminc éve teljesít itt szolgálatot és könnyörtelenül végrehajtja a kiadott szigorú rendeletet: **Mig a három külügyminiszter a palota két termében tárgyal, a főépületben senkinek sem szabad tartózkodni.**

Ez a parancs. És ezt a parancsot drámai módon végre is hajtották. Mindenkit kitélepítettek a főépület körzetéről, úgy, hogy a három nagyur nyugodtan, békésen tárgyalhat.

Erre a rendszabályra tényleg szükség is volt, mert a kisanantkonferenciára a nagy nemzetközi távirati irodák, külföldi világújságok elküldték képviselőiket és ezek a külföldi kollégák aztán nem igen viccelnek, ha egy-egy hír megszerzéséről van szó. Egy ilyen amerikai újságíró, ha arról van szó, hogy egy értesülést pár órával előbb megkaphasson, minden gondolkodás nélkül hajlandó pár száz dollárt kiadni. Valósággal legendák keringenek ezekről a repülőgépen érkező primadonna-riporterekről. Saját autójuk van, titkárral utaznak s van közöttük olyan, aki már évek óta egyetlen szót le nem írt, cikkeit, tudósításait mind bediktálja a titkárnak.

Az újságírók, a követések megbízottai az udvar másik oldalán lévő sajtóépületben gyülekeznek. De itt aztán igazán élénk nemzetközi élet uralkodik. Az egyik szobát postává alakították át, a másik szoba az újságíró urak rendelkezésére áll. Itt lehet látni a nagy külföldi lapok megbízottait. Ráhajolnak kis, horodozható írógépekre és három óránként küldenek egy-egy hosszú táviratot lapjaiknak.

A harmadik szobában büffé áll a konferencia résztvevők rendelkezésére és valljuk meg, hogy ebben a szobában tartózkodnak a legtöbben. Emelteni is alig kell, hogy a büffét a külügyminisztérium költségén rendezték be és esküszöm, hogy páratlan a maga nemében. Ez az egyetlen hely ugyanis Bukarestben, ahol a fogasztott ételekért és italokért nem fogadnak el pénzt. A külföldi primadonna-riporterek kedvéért valóságos bár áll a vendégek rendelkezésére. Minden ital kapható és valósággal garmadában állnak a ravaszul megszerkesztett szendvicsek-ménnyek.

A modern bábél nyelvzavara uralkodik itt a büffében, amelynek erkölcsi tartalmát az előkelő Capsa szállította. Egy komoly, diplomata képi frakkos ur, kiről csak később derül ki, hogy a Capsa pincére, öt nyelven ki tudja az ingyen szendvicseket és valljuk be, hogy a nemzetközi társaság minden tagja egyazon mohó átvággyal fogyaszt.

A másik szobában, ahol ritmikusan zörögnek az írógépek, az alábbi beszélgetést jegyeztük fel:

— Pardon monsieur — szól az egyik olasz újságíró francia kollégájához. — pardon, hiszen én nem vagyok az ön konkurrens, megmondhatja nekem, hogy mi táviratozott lapjának?

— Hogyne — szól a francia hidegvérűen — ezernégy százhuszonöt szót.

Az olasz kollega leforrázottan megy tovább.

Egy másik jelenet a posta helyiségében:

— Hány szót táviratozott kolléga ur?

— Reggel ötszáz szót táviratoztam, de most csak nyolcszáz szóval tudtam elmondani a mondókámat.

— De az Isten áldja meg kolléga ur, az a három ur odafent a kék teremben csukott ajtó mögött tárgyal. Légmentesen elzárták magukat előlünk. Lekontrolláltam. Egyikük sem állt szóba velünk. Még ezeknek a rafinált amerikaiaknak sem sikerült megszólaltatni őket. Hát honnan a pokolból szed össze ön ennyi táviratozni való szót? Mondja meg őszintén, mit táviratozott? Talán csak az a büffé menüjét, ami ellen igazán nem lehet senkinek sem kifogása.

— Hallgasson ide, kolléga ur. Engem a lapom már tíz esztendő óta küld ki az ilyen konferenciákra. Én már öreg róka vagyok. Az ilyen nemzetközi konferenciákon nagyszerű büffé van, frakkos pincér, aki úgy néz ki, mint egy valódi követési titkár. Kattognak az írógépek, külön postát állítanak fel nekünk, a három külügyminiszter mindegyike nagyszerű bankettet fog adni számunkra. — Ezeket a konferenciákat minden van, csak az, amiért ide küldenek bennünket, az — nincs. Nem adnak kommunikét. Illetve, amit adnak, abban nincs köztönet. Az olyan rövid, hogy szinte csodálatos, hogy abban a pár sorban hogyan tudnak annyi sok mindent elhallgatni.

— Na és?

— Na és. Roppant egyszerű a dolog. Azt a semmit oly ügyesen kell feltálatni, hogy lássék valaminek. Ez a titka az egésznek. Mert mondja csak kolléga ur, hát ön nincs tisztában azzal, hogy amikor ez a három ur összeült: a végén, a végső kommunikében valami egyebet is le fognak szögezni, mint hogy a kisanant külügyminiszterei tökéletesen egyetértenek egymással és teljes közöttük a harmónia? Semmi másról nincs itt szó, mint demonstrációról. A három kisanant állam flotta-demonstráció helyett külügyminiszteri tüntetést rendez.

A helyett, hogy három csatahajót felvonultattak volna, ehelyett három vén külügyminiszteri róka összeül és elszíonak három doboz nagyszerű egyiptomi cigarettát, földhőrpinteket, néhány pohár pompás cocktailt és mi itt lenn izgulunk.

Kint a folyosón is idegesen. Füleit hegyeztetve egymást lesik a külföldi lapok munkatársai. Egymással vitatkoznak, hiszen nincs semmi pozitív hír a tárgyalásokról és mindenki azt a hangulatot igyekszik megfesteni lapjának, ami itt, a büffé környékén, a póstaterem löcsarnokában és a folyosón uralkodik.

— Mondja kolléga ur, igaz, hogy Benes az osztrák—német vámunió kérdésében

ellentétes véleményen van Ghica herceggel?

Akit megszólítottak hangosan nevetni kezd.

— Ez nem igaz ugyan, de olyan jól hangzik, hogy érdemes leadni.

— Szóval maga is leadja?

— Én nem.

— És miért nem?

Hangos nevetés közben adja meg a választ:

— Mert én ezt már reggel letáviratoztam. És most éppen azon gondolkodom, hogy mi újat küldhetek Berlinbe?

— Nos, adok én önnek egy tanácsot. Irja meg, hogy a három külügyminiszter ma délután négy óra ötven perckor áthidalta az áthidalhatatlan ellentéteket és végre kibékültek.

— Pardon, ezt ne tegye... — szól közbe egy ravaszabb róka, — azt, hogy a három öreg ur ott fön a kék teremben már kibékült, azt semmi körülmények között ne tessék letáviratozni. Ezt feltétlenül a konferencia végére kell hagyni. Én az ön helyében legfeljebb azt táviratoznám, hogy a helyzet komoly, de nem reménytelen, illetve sok remény van arra, hogy a helyzet komolyságán enyhíteni fognak a kisanant megértő külügyminiszterei. Ön elfelejti, hogy a konferencia még huszonnégy óráig tart és

Csehszlovákia elszigetelődik, Románia Magyarország felé orontalódik a kisanant-konferencián

A világsajtó a bukaresti tanácskozásokról

A „Le Temps” hétfői száma vezetőhelyen foglalkozik a bukaresti kisanantkonferenciával. A lap kiemeli, hogy a konferencia megtartását a német—osztrák vámunió terve siettetette, majd annak a reményének ad kifejezést, hogy a kisanant a politikai érdekek összekovácsolják és biztosítják további fennállását.

A továbbiakban azonban a „Le Temps” erősen aggodalmaskodik amiatt, vajjon a német—osztrák vámuniós terv nem fogja-e gazdasági téren könnyen befolyásolni Romániát és Jugoszláviát, mint agrárállamokat, amikor is Csehszlovákia könnyen elszigetelődhetik.

A „Journal des Débats” az Anschluss kérdéssel foglalkozik, amely veszélyes

lehet a kisananttra nézve.

Prága, május 5.

Az itt megjelenő „Express” a kisanant belső válságával foglalkozik. Leszögezi, hogy Csehszlovákia struccpolitikát folytat és a kellemetlen kérdéseket egyszerűen agyonhallgatja. Az Anschlussról Prágában csak akkor indították meg a vitát, amidőn a többi parlamentek már rég állást foglaltak az ügyben. A csehszlovák politikai berkekben most csend honol, holott azelőtt éppen Csehszlovákia volt az, amely a legélesebben támadta az Anschluszt. A lap végül leszögezi, hogy a kisanantban nagy egyenlenség uralkodik, amit már a francia sajtó is pertraktál.

A belügyminisztériumban felállították a panama-ügyosztályt

Ma csupán 850 millió lejes panamát fedeztek fel

Bukarest május 5.

A panama frontról érkezett mai jelentéseinket azzal kezdhettük, hogy a Jorga kormány végre belátta, hogy a naponta felderített újabb panamák nyilvántartására külön hivatalt kell felállítani. Bármilyen komikusan hangzik, de a kormány hivatalos jelentése szerint ma tényleg felállították a belügyminisztériumban a panama-hivatalt, vagy ha úgy tetszik a panama-ügyosztályt.

Miniszterek mint följelentők

A panama ügyosztály élére Balasiu kolozsvári táblai bírót nevezték ki, azzal a megbízatással, hogy az országban felderített összes panamák megtorlásáról gondoskodjék, továbbá az összes állami hivatalokban vizsgálatot rendeljen el a még fel nem derített panamák kipuhatolására.

Az első följelentést a panama ügyosztályhoz maga Jorga miniszterelnök küldte Temesvárról. Sürgős vizsgálat megindítását kérte a temesvári tartományi igazgatóság ellen, mivel az igazgatóság épületében fejedelmi pompával berendezett irodákat, fogadószobákat talált és most a panama ügyosztály hivatala lesz megállapítani, hogy a temesvári tartományfőnökség hol és mennyivel lépte túl az előírt nyüzöszt költségvetést.

★

Ennél sokkal érdekesebb Valcovici közlekedésügyi miniszter által felfedezett közel tíz millió lejes panama körüli bizonytalanság. Az ügy előzményei ismerete-

sek. A CFR igazgatósági tanácsának tagjai közel tíz millió lejjel több ténymet inkasszáltak be, mint amennyi járt volna nekik. A miniszter felszólította a CFR igazgatótanácsának tagjait, hogy a jogtalanul zsebre vágott milliókat fizessék vissza.

Madgearu volt kereskedelmi miniszter most a megvádolt CFR igazgatósági tanácsosok nevében válaszol Valcovici közlekedésügyi miniszternek. Madgearu válaszában ezeket mondja:

— Mielőttünk, a liberális kormány alatt Theodorescu volt a CFR vezérigazgatója. Az igaz, hogy Theodorescunak csak egy millió lej volt a fizetése, de ezzel szemben Theodorescu igazgatósági tagja volt az összes romániai szénbányáknak, ahonnan évente több, mint hét millió lej ténymet inkasszált be. De ezzel szemben Theodorescu a CFR vezérigazgatója, ugyanazon szénmennyiségért, mint amennyit ma fogyaszt a CFR,

több mint 850 millió lejjel többet fizetett a széntársulatoknak.

Ezzel szemben mit tettünk mi? Nem egy millió lejt fizettünk a CFR vezérigazgatójának, hanem az igazgatósági tagokkal együtt összesen évi tizenöt milliót — de a szénbányatársulatokkal szemben lezártítottuk a szén árát évente 850 millió lejjel.

Es Madgearu felteszi a kérdést: Nos, melyik rezsim alatt jött ki jobban az állam?

Nagyon jellemző: Madgearuakat megvádolták egy tíz millió lejes panamával

KAWECO
TÖLTŐ TOLL
nem létezik jobb.
550 650 850 950

addig még önnek hat táviratot kell feladni.

★
És odafönn, az udvar tulsó végén, a márványfalakkal bélelt, perzsaszőnyeges, brokátos, aranyveretes butorokkal spekkelt csodaszép palota első emeleti kék szalónjában, három kényelmes brokát fotóba süppedve kedélyesen beszélget a három ország külügyminisztere. Miről beszélgetnek? Miről folyik a tanácskozás? Erről legfeljebb egy szűkszavú kommuniké fog megjelenni. És itt lent ötvenhatvan külföldi újságíró sűrű-forog, idegeskedik, ezer hír, ezer kombináció, ezer ötlet merül fel. És a táviró ezerszavas táviratokat visz Párisba. A külföldi telefonkabin előtt sorban állnak a nagy külföldi lapok tudósítói. Páris, Berlin, Belgrad. Az egyik ur nyolcezer lejt fizet ki egy táviratért. A másik rálicitál, tizenhét ezer lej ára táviratot küld Newyorkba. Már nem is azon gondolkodom, hogy mit fog mondani Benes, hanem, hogy mi szólna ehhez a 17 ezer lejhez az én kiadóm?

Farkas Aladár.

London, május 5.

A Reuter-távirati iroda a magyar—román közlekedésről ad jelentést, összefoglalva az utóbbi napok eseményeit, Károly király látogatását a bukaresti magyar képzőművészeti kiállításon, Miklós herceg szívélyes fogadtatását Budapesten és végül Jorgának azt a lépését, hogy a bukaresti egyetemen felállítandó magyar tanszékre a magyar kormánytól kért tanárt.

A Reuter-iroda mindezekből arra következtet, hogy a gazdasági válság közel hozhatja egymáshoz Kelet-Európa agrár-államait és könnyen megeshet, hogy gyengíti, sőt felbonthatja a kisanantot.

és erre Madgearu csak úgy kapásból, szinte a kabátujjából kirázva, felfedez egy 850 millió panamát.

★
A belügyminisztérium által beindított vizsgálat a fővárosi primária ellen, már az első napokban olyan eredményeket produkált, hogy biztosra vehető a fővárosi városi tanács feloszlása.

Nagyon valószínű, hogy a közeli napokban a feloszlott városi tanács helyett interimár bizottságot neveznek. Az interimár bizottság elnökeként Emil Soccet, Jorga egyik bizalmas barátját emlegetik.

★
A belügyminisztérium panama ügyosztályához ma egy följelentés érkezett, hogy az ilfovi prefektúrán is súlyos visszaélések történtek. Mint ismeretes, az ilfovi megyei prefektúra élére Grigore Filipescu neveztek ki, aki már elutazása előtt jelezte, hogy Párisból való visszatérte után könnyörtelen hadjárator indít az ilfovmegyei panamisták lelcelezésére.

Öt millió lej a kisebbségi iskoláknak

Bukarest, május 5.

A Monitorul Oficial mai száma közli, hogy a kormány öt millió lejt szavazott meg a kisebbségi iskoláknak. Ez az összeg visszamenőleg három hónapra szól és a januári részletet már folyósították is.

Ujra Kemal választották Törökország köztársasági elnökévé

Ankara, május 5.

Az ujonnan választott török nemzetgyűlés hétfőn délután tartotta meg elnök-választó közgyűlését, amelynek nemzeti ünnep jellege volt. Amint előre látni lehetett, a nemzetgyűlés tagjai egyhangú felkiáltással újra Musztafa Kemalt választották meg a török köztársaság elnökévé.

A választást ünnepélyes népgyűlés követte, amely után Kemal pasa fogadta a külföldi diplomáciai testületek üdvözlését.

Hírek

Hogy is lesz az új időszámítás

X ur: Mondd, kérlek, hogy is lesz azzal a kétféle idővel?

Y ur: Nagyon egyszerű. Ha utazni akarsz és nálad 8 óra, visszazigazítod az órát 7-re.

Z ur: Nem igaz: kilencre.

Y ur: Marhaság, akkor két órával elkési a vonatot.

Z ur: Ha kilencre igazítja, akkor két órával korábban megy ki.

X ur: Akkor legjobb, ha nem csinálok semmit és a magam órája után megyek. Akkor kiérek.

X ur: Egy órával elkésik.

Z ur: Egy órával későbbén megy.

X ur: Megőrülök.

Z ur: Figyeljen ide. A maga órája rendesen jár. A vaut egy órával előbbre igazított, maga tehát szépen elaludhatja a vonatot a maga órája szerint és akkor pontosan kiér.

Y ur: Ha magánál 8 óra van, a vasutnál 7, tehát, ha egy órával visszazigazít és elalszik, akkor egy órával elkészt.

(És így tovább. A végén véresre verik egymást, mindhármat kórházba szállítják, három hónapig egyiknek sem aktuális az utazás.)

— ELŐVEZETIK AZOKAT A TANÚKAT, AKIK A FEKETESZESZ-ÜGYBEN NEM AKARNAK A VIZSGÁLÓBÍRÓ ELŐTT MEGJELENNI. Kolozsvári tudósítónk jelenti: Irunk már arról, hogy a Kun Andor ügyében beidézt tanuk nagy ellenállást fejtenek ki és csak a legszigorubb eljárások után jelennek meg a vizsgálóbíró előtt, hogy a feketeszesz ügyben tanuvalomást tegyenek. — Dr Dunca Gerő vizsgálóbíró ma átiratot intézett a kolozsvári rendőrséghez, amelyben kéri, hogy a kiadott elővezetési parancsot minden körülmények között hajtsa végre a rendőrség. A nehézségektől eltekintve, tovább folynak a feketeszesz ügyben a tanuk kihallgatása. — Amint értesülünk, újabban különösen Tanasescu letartóztatásban levő pénzügyminiszteriumi vezérfelügyelő és Bálint pénzügyi tisztviselő ellen hangzottak el súlyos tanuvalomások. A vádirat, amely az egész szeszmanipulációról le fogja rántani a leplet, valószínűleg május végére elkészül.

— REVIZIÓ ALÁ VESZIK AZ UJSÁGÍRÓ-SZABADJEGYEKET. Bukarestből jelentik: A levitézett nemzeti parasztpárti kormány, mint mindenütt, az újságíró-szabadjegyek kiosztásánál is a protekciórendszerrel érvényesítette. Eltekintve attól, hogy feketelista alapján állította össze azt a listát, amelynek alapján a delegált bizottság az újságírók szabadjegyeit megadta, olyanoknak is adatot, kikárólag hivatásos újságíróknak járó vasuti szabadjegyet, akiknek az újságíráshoz semmi közük nem volt és nincs, viszont évtizedes multu, tényleges újságírók nem kaptak szabadjegyet. Amint kompetens helyről értesülünk, Jorga miniszterelnök, miután tudomására jutott a szabadjegyekkel történt visszaélés, elhatározta, hogy az újságíró-szabadjegyeket revízió alá veteti. A revíziót egy, a napokban kijelölendő pártatlan bizottság fogja végezni, aki a miniszterelnök intenciójának megfelelően, mindazoktól el fogja vétetni a szabadjegyet, akik illegálisan jutottak hozzá és az így elvett jegyeket azok között a hivatásos újságírók között fogja szétosztani, akiket indokolatlanul elűtöttek a kimondottan hivatásos újságírókat megillető jegy-től.

— MÁJUS 12-ÉN LESZ A VENDEGLŐSÖK KOLOZSVÁRI KONGRESSZUSA. Tudósítónk jelenti: Megírta a B. L., hogy a vendéglősök országos kongresszust hívtak össze Kolozsvárra. A terv az volt, hogy a kongresszust május hó 16-án tartják, a közbejött politikai helyzet és választások miatt azonban a kongresszus idejét május hó 12-ére állapították meg. Az országos megbeszélésen a már ismeretett programmon kívül szerepel még egy bizottságnak a delegálása a készülő országos gazdasági pártba, hogy a szakma is biztosíthassa a maga érdekeit az újonnan megválasztandó parlamentben.

12. sz. szelvény

„Vestis“ Ruházati Aruforgalmi Rt.
Brassó, Lensor 26., 10%-os kedvezményére jogosító utalvány elnyeréséhez 6 drb. folytatolagos számú ilyen szelvény szükséges.

Legújabb

Ileana hercegnő vőlegénye — unokabátyja Ottónak

Bukarest, május 5.

A bukaresti lapok megerősítik Ileana hercegnő Freiburgban történt eljegyzését és új adatokat közölnek a vőlegényről. Eszerint Habsburg Antal főherceg egy harminc éves, rendkívül gazdag és jelentős összeköttetésekkel rendelkező fiatal ember, aki ezenkívül nagyon tehetséges és különösen az aviatikához ért. Származására vonatkozólag a lapok közlik, hogy Habsburg Antal főherceg unokatestvére volt az elhunyt IV. Károly magyar királynak és így unokabátyja Ottó királyfinak. Anyai ágról a vőlegény a Bourbon-család tagja. Az esküvő a bukaresti lapok szerint is júniusban lesz.

Grigore Filipescu lesz a belügyminiszter?

Bukarest, május 5.

A Lupta ma óriási politikai szenzációról ad hírt. Arról van szó ugyanis, hogy a választások lefolytatásának idejére Grigore Filipescut az Epoca főszerkesztőjét nevezik ki belügyminiszternek, ami csak megerősíti azt a gyanút, hogy a „semleges“ Jorga kormány hasonló eszközökkel akarja lefolytatni a választásokat, mintahogy azt a pártkormányok tették. A Lupta világosan céloz arra, hogy az utóbbi napokban foganatosított áthelyezések, új kinevezések és a főmegével szétküldött bizalmas rendeletek is a pártválasztás céljait szolgálják. Eszerint számolni kell azzal, hogy a „nemzeti egység“ pártja nagy aktivitással fekszik bele a választásokba.

— VIRÁGKIÁLLÍTÁS. A Brassóban május hó 2—4-én rendezett virágkiállítás, amelyen négy brassói és hét feketehalmi kertész vett részt, minden tekintetben jól sikerült. A kiállító kertészek pompázó virágai, művészi csoportosításban és elrendezésben, a látogató közönség legteljesebb elismerését érdemelték ki. Arany érmet nyertek: Pajorin Ferenc (Brassó) és Krausz Tamás és Fiai (Feketehalom) ezüst érmet nyertek: Krausz M., Bayer Fr. és Wilk Mártilia; bronz érmet: Vogel A., Göbbel H., diszoklevelet Gabony Fr.

— ROMÁN-MAGYAR FUTBALL-MÉRKÖZEST KÉSZÍTENEK ELŐ A BUKARESTI SPORTKÖRÖK. Bukarestből jelentik: A bukaresti sportkörök megkezdtek a tárgyalásokat a magyar futballsport vezetőivel arra vonatkozólag, hogy május 21-én valamelyik kiváló magyar csapat Bukarestben mérje össze az erejét a román csapatokkal. Ha ezek a tárgyalások eredménnyel befejeződnek, minden remény megvan arra, hogy a román-magyar futballbélike megteremtí a két szomszédos állam sportolójának intenzívebb érintkezését.

— ESZMELETLEN EMBER A VONAT TETEJÉN. Az éjszaka folyamán a bukaresti személyvonat egyik kocsijának a tetején egy vértől borított, eszméletlen férfire bukkant a vonat személyzete. A zsebében talált íráskönyv megállapították, hogy Amita Jon, breazai illetőségű egyén. Egyelőre beszállították a Mázsescu kórházba, ahol a sebesült még nem tért magához, így felvilágosítással sem tud még szolgálni, hogyan sebesült meg és hogy került a kocsii tetejére. Megindult a vizsgálat.

— MAROSVÁSÁRHELYI HIREK. Tudósítónk jelenti: Három hónappal ezelőtt történt, hogy Grünblatt Mihályné itteni lakosnál 66 darab öngyújtót és 12 ezer darab kovakövet találtak, amiért 1 millió 600 ezer lej bírságra ítélték. A törvényszék ma helyben hagyta az ítéletet, noha a vádlott azzal érvelt, hogy a lefoglalt tárgyak Grünberger Hermann rabbi tulajdonát képezték és nála csak megőrzésre voltak. Az ítélet kihirdetésekor Grünblattné és hozzátartozói súlyosan kifogásolták az ítéletet, amely tönkretette az egész családot, a bíróság elnöke azonban indokolásában hivatkozott arra, hogy a törvény előírása szerint mindig azt kell büntetni, akinél a tiltott tárgyakat megtalálják. — Az új városi költségvetés 15 millió lejt irányoz elő közmunkákra. Ebből másfél millióból egy modern sporttelepet építenek, öt milliót fordítanak a vízművekre, 1 milliót a földgázra, 2 és fél milliót utépítésre, 1 és fél millióból lecsapolják a Poklos-patakot, két és fél milliót a villanykábelekre szánnak, 600 ezer lejt iskolák céljaira és végül a régi járványkórház épületében tüdőbeteg-kórházat rendeznek be.

★ A HAZTULAJDONOSOK egyesületének közgyűlése nem a tanácssteremben, hanem a Gewerbeverein termében lesz megtartva.

★ HÁZASSÁG. Schwartz Aranka és Rata Sándor (Gheorgheni) folyó hó 5-én házasságot kötöttek.

— ELHALASZTOTTÁK A KÖZSÉGI IGAZOLVÁNYOK KIADÁSÁT. Brassó törvényhatósági város a választói igazolványul is szolgáló községi tagsági igazolványok kiadását május hó 6-án szándékozott megkezdeni, hogy máju hó 26-ikáig, tehát a június elsejére kitűzött választás előtt mindenki megkapthassa igazolványát és ezzel gyakorolhassa választói jogát. Tegnap délután a belügyminisztériumtól, Munteanu Ramnic államtitkár aláírásával távirat érkezett a polgármesterhez, amely közli, hogy a júniusi választásoknál a választói törvényben előirt igazolványok alapján lehet csak szavazni, minél fogva ezeket a bizonyítványokat kell, hogy a bíróság kiszolgáltassa. Erre a nem várt és a közigazgatási törvénnyel ellentétben álló, a kormány gyenge esélyeinek mesterséges megkorrigálását célzó rendelkezésre való tekintettel kénytelen volt a város vezetősége a községi igazolványok kiadásának tervbevert munkálatait június hó közepéjéig elhalasztani, hogy a lakosság össze ne zavarodjon az egyidőben kiadásra kerülő két igazolvány beszerzésénél. A város tehát a községi tagsági igazolványokat csak júniusban fogja kiadni, amikor a hirdeteménnyel tájékoztatja a lakosságot, majd pedig minden választó igyekezzék a megjelenő hirdeteménnyel kitüntetett időben és helyen a júniusi választásokra kiadandó választói igazolványt beszerezni, hogy a választáson teljes számban sorakozhasson fel Brassó város és megye magyarsága és a magyar érdekek hivatott és egyedül hű, megbízható harcosát, a Magyar Párt jelöltjét, diadalra juttathassa.

Tábornok a nyugdij- központ élén

Bukarest, május 5.

Hírt adtunk arról, hogy Boila Romulus, a nyugdijközpont eddigi elnöke a váratlan belpolitikai fordulat miatt lemondott méltóságáról. Utódját most nevezte ki a kormány Alevara tábornok, volt közlekedésügyi miniszter személyében, aki már át is vette a hivatalát.

A posta vezérigazgatását pár nappal ezelőtt bízták rá egy tábornokra. Alevara tábornok már a harmadik magasrangú katonát, akit a kormány teljesen polgári jellegű köztisztviselővé állított.

— MEGHALT A HADITUDÓSÍTÓK NESZTORA. Londonból jelentik: Bartlett Achmed, angol hírlapíró, a legismertebb modern sajtó tudósítók egyike, 50 éves korában. Tüdőgyulladásban meghalt Lisszabonban. Bartlett 1896 óta valamennyi háborúban részt vett, mint haditudósító. Többek között végigcsinálta a Balkán-háborút is, sőt a világháború során 1919-ben még Magyarországon is megfordult.

— A BRASSÓI MUNKANÉLKÜLIEK A KÖZMUNKÁK MEGKEZDÉSÉT KÖVETELIK. Ma délelőtt ismét hatalmas tömegű munkanélküli vonult fel a brassói primária elé és egy memorandumot nyújtottak át a város polgármesterének. Ebben a memorandumban a munkanélküliek ismételten a városi közmunkák sürgős megkezdését kérik, tekintve, hogy a munkanélküli segély annyira kevés, negyede annak, amit a télen kaptak, hogy abból még tengetni sem tudják az életüket. A polgármester beszédet intézett a munkanélküliekhez, amelyben még türelemre és betartásra kéri őket. A tömeg azonban nem volt megelégedve a beszéddel és ismételten felküldte a delegátusokat a polgármesterhez, akik ezúttal már nem fogadta azokat, tekintve, hogy Beditean inspektorral és az építőmunkások elnökével tárgyalt a közmunkálatok megindításának érdekében. A munkanélküliek holnap délelőtt megint összegyűlnek, hogy munkát és segílyt kérjenek.

Szg. 2129

Csodálatosan szép és olcsó **BUTORT** ultramodern kivitelben, csak **Székelv** Buforesarnokában, Cluj. Strada Regina Maria 23—25 vehet.

Aradi művészek tervei után, amelyekkel az 1926-os világkiállításon első díjakat nyertek aradi műasztalosok és iparművészek által készített butorok. Edig még nem létezett olcsó és művész. kivitelű konyhaberendezések. Valamennyi egynél izlés után készült specialitás. Nem tömegmunka.

Araim: Ultramodern komplett hálószobák 10.000 lejtől
Szalonok már 1.000 "
Ébédők, diógyökr., domboru ajtókkal, párnázott székekkel . 24.000 "
Uri szobák, modern kombinált szobák:
6 drb.-ból álló konyha berendezések 3.500 "

Kedvezményeim vevőim számára: Vidékieknek utiköltség megtérítés. — Helyieknek értékesebb, értékesebb dísz tárgyak, modern lakások díszítésére
Az ország minden részében kaucióképes bizományosokat keresek!
Viszonteladónak megfelelő árkedvezmények!

Kézi bogozásu
(Perzsa)

Axminster-
Inte Velour-

Szőnyegek

Csak rövid ideig!

Ritka alkalom!

Csak rövid ideig!

Nagy szőnyegraktárunkat lecsökkentjük s ezért a raktáron levő szőnyegetek

mélyen leszállított árban adjuk el

Most van itt az alkalom arra, hogy kézi bogozásu, a valódi perzsákkal egyenértékű szőnyegekinkhez olcsón hozzájusson. — Győződjön meg a közöltekről cégünknel

Tellmann & Wocet

Brassó, Buzasor 8.

Boucle-

Kidderminster-

Harlem-

Szőnyegek

A repülőgép, száguldó autó korában jó idegekre van szükség. Az idegeket erősíti, az izmokat acélozza, a reggelihez és uzsonnához 2 kávéskanál Ovomaltine.

— AZ IFJUSÁGI, ORSZÁGOS DALOS-VERSENY NYERTESEI. Tudósítónk jelenti: A második ifjúsági, országos verseny megkezdése előtt a résztvevők közül a legelőrehaladásról tanuskodott. Különösen a leány és fiú vegyeskarok teljesítménye a bámulatba a közönséget. A zsűri, a fejtejtő Haják Károly, László Árpád, Veres Gábor, Metz Pirok, Gömöriné, Maleczky Mária, Nagy Dénes és Kozma Géza tagokból állott, a következő döntést hozta: Négyszólamú női kar, első a székelyudvarhelyi református tanítónőképző, második a kolozsvári református leányfőgimnázium. Fiú vegyeskarok, első a kolozsvári református főgimnázium, utána sorrendben következik a marosvásárhelyi római katolikus főgimnázium, a kolozsvári római katolikus, a marosvásárhelyi római katolikus, a gyulafehérvári római katolikus főgimnázium. Négyszólamú vegyeskarban első a marosvásárhelyi iparosifjak ének-kara. Férfikaroknál első lett a református teológia, második a református egyetemi hallgatók ének-kara. A különböző csoportversenyek egyéni győztesei a következők: Tatár Ferenc, Szász Vilmos, Koródy Ferenc, Kakas János, Bede Emil, Kozma Tibor, Butyka Kálmán, Halász Sándor — kis csodahegedűs, — Biró Ferenc, Márkos Albert, Szabó Judith, Tárca Ida, Nagy Ernő, Csernátó Ferenc, Khell István, Gőnczy Lajos, Bodó György, Deák Erzsébet, Faragó Erzsébet, Almássy Kamill és Kovács Gyula. A két napos lélekemelő ünnepélyt az Országos Magyar Dalos Szövetség rendezte, míg a helyi rendezés nagy munkáját dr. Ferenczy Zsigmond elnök végezte.

— IDŐJELENTÉS. Budapestről táviratozzák: A Meteorológiai Intézet jelentése szerint meleg idő várható, helyi zivatarokkal.

— DR. MIBASHAN ELŐADÁSA A ZSIDÓ KASZINÓBAN. Dr. Mibashan A. Telaviv volt alpolgármestere, szerdán este a zsidó kaszinóban telavivi emlékeiről előadást tart. Az előadás fél kilenc órakor kezdődik. Vendégeket szívesen lát a kaszinó vezetősége. Belépti díj nincs.

— A BRASSÓI VÁROSI TANÁCS KÖZGYŰLÉSE. A brassói városi tanács rendes határozatát a közgyűlést folyó hó 15-én délután 4 órakor tartja a tanács-háza nagytermében. Ezen a gyűlésen bemutatják az új vágóhid tervezését is.

— PERZSIÁBAN LEZUHANT MONTAGUE ANGOL PÍLÓTÁNÓ. Londonból jelentik: Ideérkezett távirat szerint, perzsa területen lezuhant Montague ismert angol pilótán, aki legutóbb távolkeleti turán volt, azelőtt pedig Magyarországon is jár. A pilótán és kísérőjétől sem maradtak.

— A RÉGI KÁDI MEGFOJTOTTA AZ ÚJ KÁDI FELESGÉGET ÉS NÉGY LEÁNYÁT. Szimrából jelentik: Megdöbbenő módon állt bosszút Ezinghian község Bakir nevű elmozdított kádija az ujonnan kinevezett kádin, Sauh Mehmeden. A régi kádi éjszakán idején belopózott utódja lakásába és annak feleségét és négy leányát, puszta kézzel megfojtotta. — A bosszútól elvakult ember olyan ügyesen hajtott végre borzalmas tettet, hogy egyik áldozata sem hallathatott egy hangot sem és így egyik sem tudta a másikat a gyilkos jelenlétére figyelmeztetni. Arról még nem beszélünk, vajon az elvetemült kádit sikerült-e letartóztatni.

— BRASSÓI ORVOSI HIR. Med. univ. dr. Gust Alfréd, volt berlini segédorvos, Brassó, Kapu-utca 2., május hó elsejétől rendelő óráit megváltoztatta. Rendel: 11—5-ig és 5—7-ig. Csütörtökön és szombaton 9—1-ig.

A repülőgép, száguldó autó korában jó idegekre van szükség. Az idegeket erősíti, az izmokat acélozza, a reggelihez és uzsonnához 2 kávéskanál Ovomaltine.

— AZ IFJUSÁGI, ORSZÁGOS DALOS-VERSENY NYERTESEI. Tudósítónk jelenti: A második ifjúsági, országos verseny megkezdése előtt a résztvevők közül a legelőrehaladásról tanuskodott. Különösen a leány és fiú vegyeskarok teljesítménye a bámulatba a közönséget. A zsűri, a fejtejtő Haják Károly, László Árpád, Veres Gábor, Metz Pirok, Gömöriné, Maleczky Mária, Nagy Dénes és Kozma Géza tagokból állott, a következő döntést hozta: Négyszólamú női kar, első a székelyudvarhelyi református tanítónőképző, második a kolozsvári református leányfőgimnázium. Fiú vegyeskarok, első a kolozsvári református főgimnázium, utána sorrendben következik a marosvásárhelyi római katolikus főgimnázium, a kolozsvári római katolikus, a marosvásárhelyi római katolikus, a gyulafehérvári római katolikus főgimnázium. Négyszólamú vegyeskarban első a marosvásárhelyi iparosifjak ének-kara. Férfikaroknál első lett a református teológia, második a református egyetemi hallgatók ének-kara. A különböző csoportversenyek egyéni győztesei a következők: Tatár Ferenc, Szász Vilmos, Koródy Ferenc, Kakas János, Bede Emil, Kozma Tibor, Butyka Kálmán, Halász Sándor — kis csodahegedűs, — Biró Ferenc, Márkos Albert, Szabó Judith, Tárca Ida, Nagy Ernő, Csernátó Ferenc, Khell István, Gőnczy Lajos, Bodó György, Deák Erzsébet, Faragó Erzsébet, Almássy Kamill és Kovács Gyula. A két napos lélekemelő ünnepélyt az Országos Magyar Dalos Szövetség rendezte, míg a helyi rendezés nagy munkáját dr. Ferenczy Zsigmond elnök végezte.

— IDŐJELENTÉS. Budapestről táviratozzák: A Meteorológiai Intézet jelentése szerint meleg idő várható, helyi zivatarokkal.

— DR. MIBASHAN ELŐADÁSA A ZSIDÓ KASZINÓBAN. Dr. Mibashan A. Telaviv volt alpolgármestere, szerdán este a zsidó kaszinóban telavivi emlékeiről előadást tart. Az előadás fél kilenc órakor kezdődik. Vendégeket szívesen lát a kaszinó vezetősége. Belépti díj nincs.

— A BRASSÓI VÁROSI TANÁCS KÖZGYŰLÉSE. A brassói városi tanács rendes határozatát a közgyűlést folyó hó 15-én délután 4 órakor tartja a tanács-háza nagytermében. Ezen a gyűlésen bemutatják az új vágóhid tervezését is.

— PERZSIÁBAN LEZUHANT MONTAGUE ANGOL PÍLÓTÁNÓ. Londonból jelentik: Ideérkezett távirat szerint, perzsa területen lezuhant Montague ismert angol pilótán, aki legutóbb távolkeleti turán volt, azelőtt pedig Magyarországon is jár. A pilótán és kísérőjétől sem maradtak.

— A RÉGI KÁDI MEGFOJTOTTA AZ ÚJ KÁDI FELESGÉGET ÉS NÉGY LEÁNYÁT. Szimrából jelentik: Megdöbbenő módon állt bosszút Ezinghian község Bakir nevű elmozdított kádija az ujonnan kinevezett kádin, Sauh Mehmeden. A régi kádi éjszakán idején belopózott utódja lakásába és annak feleségét és négy leányát, puszta kézzel megfojtotta. — A bosszútól elvakult ember olyan ügyesen hajtott végre borzalmas tettet, hogy egyik áldozata sem hallathatott egy hangot sem és így egyik sem tudta a másikat a gyilkos jelenlétére figyelmeztetni. Arról még nem beszélünk, vajon az elvetemült kádit sikerült-e letartóztatni.

— BRASSÓI ORVOSI HIR. Med. univ. dr. Gust Alfréd, volt berlini segédorvos, Brassó, Kapu-utca 2., május hó elsejétől rendelő óráit megváltoztatta. Rendel: 11—5-ig és 5—7-ig. Csütörtökön és szombaton 9—1-ig.

NEURALGINE

JURIST

FELÜLMULHATATLAN GYÓGYSZER

FEJFAJÁS, HÜLÉSMIGRÉN, REUMÁS FÁJDALMAK ELLEN

APHATÓ MINDEN GYÓGYSZERTÁRBAN ÉS DROGÉRIÁBAN

MAJUS 7.

Közgazdaság

Érdeklődés mellett nyílt meg a nagyváradi kisipari kiállítás

Nagyvárad, május 5.

Fényes keretek között zajlott le vasárnap délelőtti a nagyváradi kereskedelmi és iparkamara által rendezett kiállítás megnyitása, hatóságok képviselőinek jelenlétében.

A megnyitó ünnepségen Manoilescu kereskedelmi minisztert, akinek a kiállítást kellett elkísérnie Temesvári látogatására, Moldovan Lőrincz kereskedelmi vezérigazgató képviselte.

Pacsimade Alexandru a kereskedelmi és iparkamara elnöke rövid beszédben köszönetet mondott a résztvevő kereskedőknek és iparosoknak, de főként

Nagyvárad város vezetőségének, amely a kiállítási terület rendelkezésre bocsátása által lehetővé tette az állandó kiállítási csarnok létesítését.

Dr. Popp Romulus helyettes-polgármester rámutatott, hogy Nagyvárad régi vezetői az 1700-as években idegenből telepítettek Nagyváradra kereskedőket, akiknek értékes privilégiumokat, telket, adómentességet stb. biztosítottak.

Moldovan Lőrincz Manoilescu miniszter nevében üdvözölte a kiállítók, a kamarát és a megjelenteket, akik ezután megtekintették a szépen sikerült kiállítást, melynek az első nap 1000 látogatója volt.

Még bizonytalan a Victoria, Timisia, Bihoreana román bankok fuziója

A Victoria nem tudta megszerezni a betétesek moratoriumát

Arad, május 5.

Több ízben foglalkoztunk már azzal a fuzióval, melyet a nemzeti parasztpárti kormány kezdeményezett a temesvári Timisia és az aradi Victoria fizetésképtelen román bankok szanálása érdekében. A fuzió még mindig késik, mert az aradi Victoria Takarékpénztár szanálása nagy akadályokba ütközik. A bank az újabb moratoriumot nem tudta teljes egészében megkapni. Bár 180 millió lejti képviselő betétesek a moratoriumot megadták, 37 millió lejti képviselő betétesek azonban a várakozás álláspontjára helyezkedtek és ezeknek a betéteseknek a jövőbeni magatartása a bank szanálásában súlyos komplikációkat idézhet elő.

Ezt a bizonytalan helyzetet fokozza az, hogy a Timiseana-val és Bihoreana-val tervezett fuzió azért sem jöhet egyelő-

re létre, mert a fuzióhoz szükséges 1 és fél millió lej illeték befizetése nem áll rendelkezésre, másrészt mert a nagyváradi Bihoreanának nem volt még meg a közgyűlése.

A bizonytalan helyzet megszüntetésére a Victoria igazgatósága újabb tanácskozást tartott. Az ülésen résztvevő Goldis László volt miniszter, Pop C. István, volt képviselőházi elnök is. A bank igazgatósága a helyzet megoldását abban látja, hogy a Banca Nationala a fuzió feltételeitől függetlenül folyósítsa a már régebben kilátásba helyezett hitelt. Ez lehetővé tenné a bank normális működését és a még bizalmatlankodó betéteseket is a moratorium megadására bírná.

Ennek a megoldásnak a Banca Nationalánál való elintézése céljából Maiorescu vezérigazgató Bukarestbe utazott.

Személyi ellentétek miatt újra meghiusult a román-magyar kereskedelmi kamara megalakulása

Miért tartották meg titokban az előkészítő vegyesbizottság ülését?

Bukarest, május 5.

A román-magyar kereskedelmi kamara megalakulása elé várakozással tekint az ország közgazdasági élete, mert a két szomszédállam gazdasági kapcsolatainak normalizálásától remélni lehet, hogy más vonatkozásokban is elő fogja segíteni a jóviszony kialakulását Magyarországon és Románia között.

Mint ismeretes, a román-magyar kereskedelmi kamara ügye már évek óta napirenden van, egyrészt bukaresti, másrészt budapesti vezetőkörök folytattak tárgyalásokat ebben az irányban.

Az első komoly lökést az a látogatás adta meg az ügynek, amelyet Manoilescu Mihály miniszter tett a romániai gazdasági élet vezetőivel Budestenen az ottani kereskedelmi és iparkamara meg-

hívására.

Manoilescu hivatalos formában is megkezdte a tárgyalásokat a magyar kereskedelmi kormányval és ezek eredményeként megalakult két előkészítő bizottság.

A magyar bizottság tagjai Gratz Gusztáv és Hegedűs Lóránt volt pénzügyminiszterek, továbbá Weiss Fülöp, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank és dr. Chorin Ferenc, a Magyar Általános Hitelbank elnökei lettek, míg a román előkészítő-bizottságnak C. Osiceanu mérnök, a Kereskedelmi és Iparkamara Országos Szövetségének elnöke, C. P. Busila mérnök, az Ugir elnöke, C. Orghidan, a bukaresti kereskedelmi és iparkamara elnöke, valamint dr. Szántó Miklós vezérigazgató lettek a tagjai.

Ellentétek a fizetési állások körül

Ez két bizottság néhány hét alatt előkészítette az anyagot, kidolgozta a létesítendő román-magyar kereskedelmi kamara alapszabályait és az elmúlt héten összeült Bukarestben, hogy az alakuló ülés időpontját is kitűzze.

Annak ellenére, hogy a kamara megalakulása nagyon is érdekli Románia egész közvéleményét, különösen pedig a gazdasági köröket, a román-magyar vegyesbizottság összehívása a legnagyobb titokban történt és az eredményről sem látott napvilágot egyetlen jelentés sem a sajtóban. Kiszivárgott hírek szerint a bukaresti ülésen a vegyesbizottság tagjai nagyjából elfogadták a román-magyar kereskedelmi kamara alapszabályait és a munkaprogramról szóló jelentéseket, amelyeket részben N. Cristodorescu, a Kamarák Szövetségének

igazgatója, részben pedig dr. Biró István, a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara titkára dolgozott ki és terjesztett elő. A kamara alakulógyűlésének összehívását azonban a bukaresti értekezlet mégsem tudta elhatározni, mert mint minden ilyen alakuláskor, itt is nézeteltérések merültek fel személyi kérdésekben.

Egyrészt az elnökök, de még inkább a fizetési igazgatói állások körül voltak differenciák és a több jelöltre való tekintettel végül is úgy hidalták át a nézeteltéréseket, hogy a magyar delegáció egy második tanácskozássra hívta meg a román bizottságot Budapestre.

s addig talán sikerül ezeket a személyi kérdéseket rendezni. A történeti igazság kedvéért meg kell állapítanunk,

hogy román részről nem volt előkészítve sem az elnök, sem a kamarai igazgató személyének kérdése és ezért

nem volt más megoldás, mint a kamara megalakulását újra elhalasztani.

Lehet, hogy ezért maradt titokban a bukaresti tanácskozás és emiatt nem jelentek meg a kommunikáció, pedig a közvéleményt és a gazdasági érdekeltségeket is érdekelné valamennyire a román-magyar kereskedelmi kamara sorsa.

Újra felborult a cseh-magyar tárgyalás

Budapest, május 5.

Az „Est” jelentése szerint a Budapesten lefolyt cseh-magyar kereskedelmi tárgyalások nem vitték előbbre a két ország közötti kereskedelmi szerződés ügyét. Csehország ugyanis nem hajlandó érdemben megváltoztatni eddigi álláspontját és inkább csak az a helyzet, hogy taktikázik és egyrészt a német-osztrák vámunió, másrészt a Briand-terv miatt halogtatja a nyílt színvallást. A tárgyalások ilyen körülmények között újra megszakítottak tekinthetők.

Kis közgazdasági Hírek

Egy ad-hoc alakult érdekeltség Temesvár városától engedélyt kért arra, hogy azokon az utvonalakon, ahol nem közlekednek a villamosok, autóbusszjáratokat vezessen be. A városi tanács rövidesen foglalkozik a beadvánnyal.

Basch Dezső igazgató és Straub Péter pénztárfőnök a Temesvári Bank és Kereskedelmi Rt. kötelekeiből barátságos megegyezéssel kiváltak.

A budapesti Schreiber D. és fiai gabonakereskedelmi cég, amely több mint 100 éve dolgozik a magyar, osztrák és szerb piacon, elhatározta, hogy felszámol. A felszámolás zavartalanul bírva van.

A gyáriparosok szövetségének (UGIR) kolozsvári körzete május 10-én tartja meg rendes évi közgyűlést Kolozsvárt.

Pörzsde

1931. május 5.

Devizák (belföldi jegyzés): London 816.60, Zürich 32.58, Newyork 167.85, Berlin 40.02, Bécs 23.64, Prága 4.98, Budapest 29.51, Milánó 8.82, Páris 6.61, Amszterdam 67.65.

Valuták: Angol font 816, svájci frank 32.50, dollár 168, osztrák schilling 23.65, cseh korona 5, pengő 29.50, марка 40, olasz lira 8.85, francia frank 6.63, holland forint 68, dinár 5.

Osztrák osztálysorsjáték.

84.000 sorsjegy, 42.000 nyeremény!

Főnyeremény szerencsés esetben:

20.000.000

(Husz millió Lei)

Jutalom és nyeremények:

12.500.000

7.500.000

több á

2.500.000

2.000.000

1.500.000

stb. összesen 42.000 nyeremény, több mint **Háromszázhusz millió Lei.**

Azonnali kifizetés készpénzben államilag van biztosítva Nincs nyereségnyitellék, általában semmiféle levonás!

Az összes sorsjegyek fele nyer!

A sorsjegyek ára:

egész 1200 Lei, fél 600 Lei, negyed 300 Lei.

A szállítás előzetes befizetés nélkül történik egy kényelmes átutalási mód megjelölésével.

Friz Dörge-Bank

Wien 1/L, Kärntner Str. 43

A sorsjegyek eladásával és a nyeremények kifizetésével a minisztérium által lett megbízva.

A sorsjegyeket rohamosan apad. Rendeljen tehát még ma. Egyszerű posta lap elegendő.

A húzások 1931 május 19- n kezdődnek

